

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

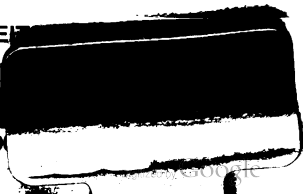
181. f. 1. v. 2. Clement, VT, p. 120.

UNIVERSITE

9

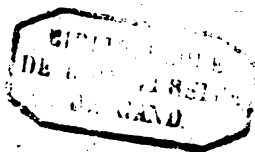
IN HOC LI.

BELLO CVRA ET DILIGENTIA

*Ioachimi Camerarij Qu. perfecta, hæc insunt.***ERRATVM.** *In quo aràter quadraginta loca autorũ cum ueterum, tũ recentũ notatur.***AEOLIA.** *In qua exponuntur nomina loca; Vctorum Græca & Latina.***PHAENOMENA.** *quæ est siderum & stellarum historiola.***PROGNOSTICA.** *vbi supra trecenta & triginta indicia tempestatũ memorantur.*

LECTORI.

*Hæc operæ quoq; difficili perfectæ labore**Et studij magna sedulitate mei,**Sint accepta tibi, simul & peto, gratia per te**Contingat uenire, qui legis ista, mihi.**Quod mea si curam & studiũ nunc forte probarint,**Scripta probata tibi non magis esse uelim.**Hoc satis est, alijs librorum copia laudem,**Et pariat bonitas ingeniosa decus.**Non uni dat cuncta Deus. Negat hoc mihi, uerum.**Idem aliquid magnis his quoq; forte negat.*

ERRATVM

historia deceptū, qui uoluerim intelligi cor-
nigerū Iouis simulacrū apud Garamātas
fuisse. Cum uero cogito, non uidetur una
utriusq; eadēq; esse ratio. De qua re pauca
te uolente, ut mihi p amicitia nostra psua-
deo, nunc scribere tibi statui. Ac neutrum
quidē sic defendere conabor, ut oratores
eas causas uideo in quibus freti innocentia
rei multum sibi confidūt, refellentes quod
ab aduersarijs obiectum fuit. Non tamen
ita indefensam causam tibi tradam ut cō-
cedam tibi doctissimo uiro in scazonte er-
ratum esse, siquidem hoc sentis, in penul-
tima si creticus non sit positus, quod ne
ipsum quidem diserte dicitur, cū Iambus
nisi fallor, dici debeat, nā ad quartū locū il-
la altera syllaba ptinet, neq; ullus nomina-
uit in Iambico uersu acatalecto Creticum.
Sed ego non, inquam, concedam tibi an-
te spondeum terminalem non nisi iambū
poni oportere in scazonte. Quanquam
uideo neq; spondeum neq; trisyllabū pe-
dem illo in loco quamuis impari, facile es-
se apud ueteres reperire, tamen non ideo
ut puto, iambum unum ibi collocari ne-
cesse

cesse est. Nam refugere nunquā poetæ pro
iambo tribrachyn, is enim idē ualet, usur-
pare, nequē ego qui idem feci ab illis dissen-
tire uideri debeo. Non possum negare e-
quidem, nullū in præsentia exemplū sup-
petere, quo meū factum subleuetur. Et si
uideor, quod ipsum decet curam ac diligē-
tiam quæ mihi à te tribuitur, ut ego qui-
dem interpretor laudis nomine, profe-
cto notasse alicubi ita tribrachyn positū,
nisi forte hoc imposuit mihi, quod apud Græ-
cos spondeum reperi, fieri enim queat, ut
curam illud cogitationemque meam per-
strinxerit. Si enim hoc feratur, quis dubi-
tet illud tolerabilius esse, ubi tempora cū
iambo congruant. Apud Græcos autem
uersus ita se non dubio habent. Quorum
unum aut alterum retulisse nunc quidem
sufficiat. ex epitaphio Hiponactis.

ὁ μουσποιοὺς ἐνθάδ' ἱππῶναξ κέτα.

Ex Ananio ἱαμβοποιῶ. ἢ σὺ καὶ βαῖα ἢ δὴ
ῥεῖς ἀνθρώπων. & iterum.

γνοῖν ὅσῳ τὰ σὺ καὶ τῷ χυσοῦ κρέων.

Sed absque hoc potuit certe fieri, ut mi-
nime natura & ingenio Musicus ita sim

a 3 ratios

ratiocinatus, non esse uiciosum pro iam
 bo tribrachyn etiam hoc loco stare, cum
 id aliàs fieri solere scirem. Ac significas
 quidem hoc à ualde docto homine notatū
 in uersibus nostris, & alteri similiter erudi
 tione claro perscriptum, quod tantum ab
 est ut perturbarit animū meum, ut etiam
 multum delectauerit. Et ille quidē ualde
 doctus de quo significaras, quis fuerit, nu
 per adeo intellexi, cum in illius quasdam
 epistolas incidissem, in quarū una hoc in
 esset. Quo ego mihi nomine, fatebor enī
 coepi nōnihil placere. Neq; enim is quod
 iudicauit lectione dignum libellū nostrū
 paruum honorem mihi habuit, Et proba
 uit certe in uniuersum, nō enim aliter par
 tículas notandas duxisset. Antea autem
 quā hoc rescuiissem, non aberat suspicio
 te illius docti mentionem finxisse, ne tua
 repræhensione offenderes animum meū,
 quæ mihi sententia non potuisset non ad
 modum improbari. Cum enim plurimis
 & clarissimis signis uoluntatem erga me
 tuam perspexerim, facere ne possem, ut
 quem comodi et honoris mei causā mo
 nere

monere me arbitrarer, ei ego ut irascerer aut succenserem? Nisi tu me in eorum te-
 numerum retulisse censes, qui solam hanc
 laudem petunt, infelicissimi homines inge-
 nī, ut aliorum scripta carpendo famam
 ipsi colligāt. Vnde istæ miseræ exquisitæ
 repræhensiones dicam an calumnias, lite-
 ræ aut syllabæ, quas ne nos quidem effu-
 gimus, quia esset alicubi in nostris pro-
 pria scriptum & pollici, plane incōgru-
 enter. At nos satis locus defendere pote-
 rat, nisi præstringeret oculorum mentisq;
 aciem obrectatio, propiora enim et pol-
 luci, librariorum negligentia ita fuerat de-
 prauatum. Male uero nobiscum agitur, si
 librariorum etiam somnolentia & uinofi-
 tas luenda est. Sed illi quos diximus qu-
 mirum inuenire in alieno libro quod car-
 pāt, qui uni huic curæ animū intenderūt,
 cū autoris in diuersas cogitatiōes et ab ijs
 quæ scripsisset, & quæ p̄spiceret scribēda
 distractus animus nō potuerit, qd aiunt,
 ambabus manibus cōpræhendere præsen-
 tia. Neq; igitur qui uidit quod effluerit
 alteri, quicq; sublegit illud, laudem, neq;

ERRATVM

cui ex magna copia, quasi opum & facultatum studiorum excidit quippiã, reprehensionem magnopere meretur, quorum illius in paupertate perq̃ ridicula gloria huius splendida consolatio futura sit reliquum adhuc ingenti & industriæ suæ bonorum plurimum. Sed redeo ad rem, deq̃ scazonte iuxta Sophocleum carmen, *ὃ φημι καὶ πόφημι καὶ ἔχω τί φῶ*. Quanc̃q̃ satis mihi esse poterat, q̃ cura mea digna obferuatio, in hoc ipso errato, si quidem est, apparet, cum pede æquiparato iambo usi simus, cui si ille libenter cessit de secundo et quarto, ne grauetur hoc loco admittere. Sed contra exempla audere nō oportuit. Fortasse est hoc uerum, & si quis est in usu latinitatis timidus, is ego profecto sum, Verum hac in parte decepta est cura cogitatioq̃ nostra, fateamur ergo peccatū ne uersando tractandoq̃ illustremus modo, sperantes huius & à te & ab alijs gratiam, ἐπεὶ ἄμψτεῖν αἰθερώπων εἶνος, ut Euripides ait. Venio nunc ad historiam. Equidem non ignorabam ne tum quidem cum Ammonis simulacrum meo uersu ascripsi

Ga.

Garamantibus, Herodotum huius Iouis
templum Ammonij attribueret, ex quo
puer coepi autore discere Græcā linguā.
Sed memineram Lucanum ita canere.

*Ventum erat ad templū Libycis quod gentibus unum
— Inculi Garamantes habent.*

Idq; erat aptius numeris nomen, quod
nos non spernendum autorem secuti assu-
mere non dubitauimus, maxime cum uli-
tatum poetis esse sciremus, & gentiū cer-
tarum nomina pro totis terris ponere, &
uicina loca uicinorū appellationibus cō-
prehendere. Sed sim sane lapsus in utroq;
Quis omnium quæso monumentum non ab-
errauit aliquādo à uero neq; deceptus est?
Imò, sic ego cōperio ineuitabile hoc esse,
ut ferè quo magis certarum quicq; rerum
singulari studio tenentur, ita illis hoc citi-
us accadat ut de uia declinent. Fit fortasse
ut diuturnus usus rerum securos & negli-
gentes reddat; fortunam etiam puto ma-
gnos clarosq; uiros conuellere, inimicam
successibus & elationi. Est aut hoc quoq;
inter misérias ingenij humani, ut errorem
manifestū sæpenumero amplectatur, non
a s tamen

tamen uidens ac uolens, sed pro uero
& recto, cum assensus à ueritate obscurior
re deflectens ad præsentem opinionem,
quasi procella cogitationum appellitur.
Quod ipsum & Horatius sensit cum sic
cecinit.

Maxima pars uatum Deapimur specie recti.

Ita cernimus fieri, ut quod quis in manibus
tenet requirat, & aliquid dicere cupiens
diuersam ac contrariam sententiam enūciat,
utq; est in græco prouerbio ἄμωσ
ἀπο τοῦ τί ἢς ἀπὸ γνῶται σκαφῶν. In scrip-
tis quidem Græcorum inuenio Augus-
tum Cæsarem liberasse quendam senten-
tia sua circumuentum & oppressum frau-
de inimicorum falso iudicio. Qui cū gau-
dio exultans gestiret, gratitudinē animi
sui uerbis declarare Principi, recēte adhuc
ira & indignatione acceptæ iniuriæ, excla-
masse fert, gratias illi se immortales age-
re, à quo caussa esset scelestæ et pfide iudica-
ta. Qua uero, ut ita loquar, gnauitate sur-
repant errata nobis, non facile dixerim,
ac cupio te ipsum hac de re paululū cogi-
tare. Inuenies enim in hac diuinitate ani-
mi &

mi & rationis nostræ humanæ fragilitatis plurimum. Est autem uerum & rectū quasi in circulo mediū punctum propositum omnibus, ad quod consiliū et actionū quasi sagittas dirigant, sed cōtingere paucis datur, ac ne illis quidem sæpius. Tot sunt & tā procliues aberrandi modi. Neq; enim cum sunt maxime annisi, qui ad propositum signum iacula emittunt, non sæpe longissime aberrant, quamuis multū periti & exercitati iaculando. Neq; doctis prudentibusq; uiris perpetuo succedunt omnia, constantemq; seruant tenorem ac nonnunq; peruertuntur. Quod nō eò dico quasi & ipse me talibus connumerans, præstantiam meam iactitem in studijs literarum, quanq; cum sim ab ineunte ætate in his uersatus, nisi aliquē mihi pfectū iure uendicem, culpa hæc mea sit, neq; repræhensione sim cariturus. Sed hæc potissimum eò tendunt, ut meum peccatū si excusari purgariq; nō possit, hoc pacto inuoluatur & delitescat. Sunt autem siue errata siue peccata nominemus, duplicia ferè. Nam aut imperitia & amentia & in

ertia

ertia homines uerum rectumq; nō attingunt. In quibus uix potest esse ueniæ locus, cum cuiusq; sponte & uoluntate commissæ fuerint, & dictis & factis, atq; adeo cogitationibus. Vitam enim totam scelerate & nefarie degunt stulti & uecordes. Ignaros autem artium & ineruditos, quis æquo illas animo ferat temeritate sua contaminare? Sed peccatur etiam infirmitate & errore qdā nō uoluntario neq; animaduerso, cū animum aut obliuio obscurauit, quæ Græcis sunt *μνημονικὰ ἀμάρτηματα*, aut fefellit opinio, aut defecere uires. Quæ cū nemo unq̃ uitare penitus potuerit, ignoscere nō secus quisq; bonus ac sibi cū in alio cognouit solet, non ignarus communis esse sortis & imbecillitatis ingenij humani, neq; magis succenset hoc modo lapsis, q̃ si qui forte in tenebris offenderint, aut morbo conciderint, quibus non solent irasci, nam miseret illorum: irascerentur autem, si ebrj aliquo incurrisse aut cecidisse dicerentur. Nihil est enim minus audiendum, q̃ quum tales uesânias prætexūt improbi peccatis suis, ut uel per iram, uel in cogis

cogitantiam, uel ebrietatem, uel negligentiam commisisse dicant, atq; hinc deprecationes ducunt, crimē crimine exaggerantes. Quibus quidem nō solū uenīa nulla, sed duplicata poena debeat, sicut et ueteres Legislatores statuissē accepimus. Et si min⁹ sanē etiam ā doctis quibusdā peccari putatur, cum quasi præteruehantur rationem affectus, non etiam illam corripunt & auferunt. Sed nobis de hoc toto genere in præsentia uerba facere opus nō fuerit, neq; enim, ut spero, nullā sic in studijs literarum laudem consecuti sumus, ut penitus ignari illarum haberi possimus, neq; non repræhensores nostri relinquūt curæ nobis & diligentia aliquid. De altero igitur genere erratorum adducemus nunc exemplorum nonnihil, inter quæ nostrum perfacile occulatur, et quæ documēto sint quantum ingenium humanū possit etiam cum natura studioq; fuerit singulariter elaboratum ac percultum. Non autem in eos nunc errores quasi inquiram, quibus et historia refertæ, uitæ inquam et consiliorum et actionū, & quibus regna,

respu-

respublicæ, exercitus labefactati ac perfundati sunt. Neq; offensiones maximorum Ducum memorabo, aut incurfiones Themistochis Atheniensis, cui summam prudētiæ laudem tribuit Thucidides. Nō etiam clarissimi uiri Pompei, aut doctissimi Ciceronis deceptiones. Ac recipiam me in Museum nostrum, inq; suscepto argumento permanebo, ostensurus principes bonarū artium & eruditionis aliquid tamen in harum tractatiōe fefellisse, neq; præstare potuisse quo minus inciderent iustam erratorum repræhensionem, sed apud bonos admirabilem magis q̃ culpabilem. Atq; hoc ipso etiam loco, omittam celeberrimæ famæ medicos, aut à se mutuo, aut ab alijs errorum insimulatos, alios quos etiam conuictos. Nam hoc hominū genus nuncq̃ potuit nec poterit concordare, usq; adeo est misera hominū conditio, de quorum salute ac capite sententiæ disputatur. Sed neq; in ueteres Philosophos siue iustas inuēctiuas, siue calumnias, posterorum male gratorum mortalium enumerabo. Quod si facere uellem, percopiosus

sus esse possem. Quid enim oratione exponi liceret, ut veri esset similis, quàm in tanta rerum tenuitate ac caligine, in quanta Aristoteles plurimis in locis uersatur, sæpenumero illum impegiſſe cogitationes suas in errorem? Nam ut prætermittantur alia imperuestigabilia, quis illi Nereus aut Proteus exposuit, quicquid sub aquis pisces facerent, quomodo coirent, pascerentur, dormirent, quantum quicquid spaciū uitæ conficerent. Denique de huius summi uiri erratis libros quatuor Cephisodotus, qui Isocratem audierat, composuisse traditur. Quid Platoni, quem propter non sperandam homini perfectionem diuinū dixere, nunquid multi multa errata obiecere, ut in temporum ratione & alijs in rebus memoriæ lapsus? Videtur hæc nescio quomodo alieniora à suscepto negotio. Et cum intueniantur qui illa ut errata notent, non desunt alij qui tueantur ut recta. Sed cur quis longe abeat? In foribus sunt Homericæ & Virgilianæ repræhensiones, Nam Horatio ille alicubi dormire, hic multis in locis maxime Aeneidos operis inab

inabsoluti, ut aiunt, Grammaticis deceptus uidetur. Quale est de portu Velino, & pictura Carthaginiensi, cum Veliam longissimo post Troianum bellum tempore conditam, & picturā, ut Plinius ait, nondum fuisse constet. Sed contra male uolam & rabiosam insectationē quorundam, patronum Homerus Deum, Virgilius egregium mortalem Pontanum nactus est. Nam insanæ maledicentiæ poenā Zoilo ac Daphidæ diuinitus inflictā sciimus. Grammaticos autem istos admodū Pontanus ultus est accusantes etiam ualde laudabilia nōnulla. Etsi profecto is ut amatores etiam maculas oris & corporū uicia amplectunt, ita nimio Virgilij studio nō fuisse dubitaturus uidetur, aliquid illius erratorum quoque defendere, quod non fuerit necesse, cum Homerus etiam occasionem dederit repræhensionum, cuius opus propter inimitabilem excellentiam Apollini fuisse ascriptum fertur. Sed culpā tamen id ipsum nequeo, cum minime censeā isti uenenatis dentibus latratōrum turbæ concedendum errasse diuinos

nos

nos hos homines, etiam si errauerint. Secus autem res habet cum à studiosis & bonis illa timide & religiose notatur. Quid enim parens linguæ latinæ Cicero hac sapientia, studio, doctrina, nonne alicubi in literis uacillans lapsus est? Quis autem ferat errorum illius contumeliosam reprehensionem, ac non cum illo errorem amplecti, quæ cum æmulis effugere malit? Sed nobis qui ab illo sensu longissime absumus non uitio uertetur, ut confido, præsertim hac re consolationem quærentibus errorum, si illius aliqua obnoxia reprehensionem persecuti fuerimus. Ordinem autem ab ipsius confessionibus. Nam Attico scribens & fatetur negligentiam suam, quæ idem proœmium. 3. Academic. præscriptum fuisset, et libro de gloria. Et quasdam dictiones locutionesque suas corrigit. Eundem nonne est notum hunc adducentem Homeri testimonia alicubi, quæ apud illum Hector loquitur interpretantem Aiæci, alicubi quæ Vlysses Agamemnoni tribuere. Atque oblitum Troianorum regum genus parum scripsisse attente, raptu Gany

b medis

ERRATVM

medis Laomedonti regi factam iniuriam quem patrem uoluerit Ganymedis intelligi, cum Homerus patruū fecerit, patrē Troa. Eiusdem generis est & illud, qđ scripsit Herodotū tradere, Croēsi filiū cū esset infans locutū, quo ostento regnū patris et domū fundit9 cōcidisse. Herodotus enī certe hoc non tradit, sed adultum filiū Croēsi qui mutus esset captis Sardibus perculsum patris periculo, cū in illum Persa interfectorus irrueret, uocem rupisse militem orantē ne trucidaret Croēsum. Neq; inficias iuero hanc historiā ab aliquibus hoc modo relata, cū & apud Plinium legatur semestrem Croēsi filium in crepundijs locutum, sed non debuit Herodotus citari testis ignotæ sibi rei. Quā autem cito fuit oblitus ueritatis, siquidem uerū est quod in Bruto scripsit Fannium maiorem natu generum fuisse Leliū, cum in de Amicitia libello diserte perhibeat ille minor, nisi quis fortasse permutationem personarum à librarijs factam ausit dicere. Illud uero, oblitum ne quondam aliter se tradidisse, an scientē retexuisse dicemus?

Quod

Quod de oratoris perturbationibus illis
in libris quibus Aristotelicam & Isocrati-
cam oratoriam rationem exposuit, disse-
ruisset ipse, in Tusculanis quæstionibus
refellens. Scis enim Antonius ibi quid di-
cat, quod probatum certe Ciceroni sentiē-
dū est. Quibus omnibus uerbis quæ à me
tum sunt habita, si dolor abfuisset meus,
non modo non miserabilis, sed etiam irri-
denda fuisset oratio mea. Et paulo ante.
De me autē causā nulla est, cur apud ho-
mines prudentissimos atq; amicissimos
mentiar. Non me hercle nunq; apud iudi-
ces, aut dolorem, aut misericordiā, aut in-
uidiam, aut odium excitare dicēdo uolui,
quoniam ipse in commouendis iudicibus
iis ipsis sensibus ad quos illos adducere
uellem, permouerer. In Tusculanis uero
quid? Oratorē uero irasci minime decet,
simulare non dedecet. An tibi irasci tum
uidemur, cum quid in causis acrius & ue-
hementius dicimus? Quæso autem qualis
illa est sententia, quā de morte posuit in o-
ratione pro Quintio, nonne ut uerbis cō-
cinna, ita intellectu dissentiens, & sese mu-

b 2 tuo

E R R A T V M

tuò evertens, quo nihil putatur letius. Sic
 „ enī ait. Etenim mors honesta uita quoq;
 „ turpem exornat, uita turpis ne morti qui
 „ dem honestæ locum relinquit. Quod si nō
 relinquitur, ne in morte quidem honesta
 ti à turpitudine locus, quomodo exorna-
 bit honesta mors turpem uitam. Si uero
 exornare debeat, repellat turpitudinē &
 in illius quasi locū subeat necesse est. Si igitur
 non cauit ne in errorem deueniret Ci-
 cero, in quo annitēs natura elaborasse ui-
 detur, ut eximium eruditionis opus fabri-
 caretur, nos homunculi scilicet tanti nos
 pendemus, ut meliores haberi uelimus?
 Pergam nunc ad alios, ac notasse quidē
 paucissimos locos contentus ero, neq; enī
 hoc ago ut in alienis scriptis ingeniosus
 sim, sed ut me exemplis si non tuear, saltē
 cōtegam. Didymo Grammatico tradūt
 accidisse, ut aliquando nescio quali histo-
 riæ uehementer refragaretur, in qua refu-
 tanda cum finem non faceret prolatum
 fuisse librum ipsius in quo esset illa expo-
 sita & quidem copiose.

Quintilianus dissentit à Cicerōe de nu-
 meris

meris quos ueteribus curæ fuisse negauerit, Herodoto Thucydidi Lisiæ, docetq; in oratione præserti Herodoti, uel naturales, ut ita loquar, inesse. At Cicero de comprehensionum diligētia manifeste loquitur, quæ ὑποπόδι dicuntur & simili exquisitione compositionis, quā defuisse illis manifestum est. Quid ergo Fabius aliud efficit q̃ ut illum repræhendendo, se ipsum repræhensionī exponat? Iam apud Terentiū ubi quæso legitur quod Varro ex illo adducit. Si omnes homines sua gaudia conferant, mea superet læticia. Quid autē notius magisq; iactatum inter literatores q̃ Plinium locos innumerabiles incuria quadam, ut aiunt qui modestissime loquuntur, perperam trāstulisse in historiā suam? Sed nos ea exquirere in præsentia neq; necesse neq; conueniens fuerit. Certe cum Zeuxidem scribit Agrigentinis tabulam pinxisse, & Cicero atq; alij tradant Crotoniatīs, lapsum scilicet memoria apparet. Quid illud? q̃ incogitanter uertit, q̃ Græci docerēt torreri squillā *σκιλλὴ ἢ πηλὴ ὠδὴ ἀλαδὴ* *ἢ ἔλαιον*, fecit enī coqui illā adipe aut lu-

ERRATVM

to illitā, ut appareat ei tum $\sigma\epsilon\alpha\pi$ fuisse in
mēte, cuius tñ hoc loco absurdissima signi-
ficatio sit. Iam hoc ubi Hesiodus quæso
suadet uti Meracis potionibus per uigin-
ti dies ante Canis ortū totidemq̃ postea.
Quod quidem præceptum oraculo editū
Græci tradidere, idq̃ ipsū placuit ut ab
ijs exponitur subiungere.

$\epsilon\dot{\iota}\kappa\sigma\iota\tau\alpha\varsigma\pi\epsilon\delta' \kappa\iota\omega\varsigma\kappa\dot{\iota}\ \epsilon\dot{\iota}\kappa\sigma\iota\tau\alpha\varsigma\mu\epsilon\tau\epsilon\pi\epsilon\iota\tau\alpha\iota$
 $\omicron\dot{\iota}\kappa\theta\epsilon\ \epsilon\dot{\iota}\nu\dot{\iota}\ \sigma\kappa\iota\delta\acute{\rho}\omega\ \delta\iota\omicron\nu\acute{\nu}\omega\tau\omega\ \chi\rho\acute{\alpha}\theta\alpha\iota\ \dot{\iota}\alpha\rho\acute{\omega}.$

Apud Græcos quidē Hipsicrati unū ex
innumerabilibus Homeri interpretibus
quid in mentem uenisse putem nescio, asse-
renti nullū in $\omicron\phi$ nomen apud Homerū re-
periri nisi unū $\kappa\alpha\lambda\acute{\alpha}\upsilon\rho\omicron\phi$. Cum certū sit &
Aethiopum illū mentionem facere & ho-
mines sæpenumero $\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\pi\alpha\varsigma$ appellare.
At Plautus uidetur ne incogitāter in pseu-
dolo fecisse hos uersus.

Quia sorbitione faciam ego te hodie mea,

Item ut Medea Peliam recoxit senem,

Quem medicamento & suis uenenis diatur

Fecisse rursus ex sene adolescentulum.

Cum Aesoni senectam, Peliae uitam illa
ademerit, hæc hæsisse in memoria Cice-
roni

roni ueri est simile, cum in libello de senectute sic fecit loqui Catonem, Neue tanq̃ peliam recoxerit, quod propter incongruentiam, ut opinor, fabulæ, mutarunt in id quod in multis legitur, tanq̃ pilam retorserit. Sed idem Plautus nonne peruersè loquentem sic in Epidauro introduxit parafitum.

*Siquidem intubare uelint qui periurauerint
Locus non præberi potis est in Capitolio.*

Huic simile est illud Pacuuij, quod Cicerō retulit, apud quem Græcus ita ait.

*Hoc quod memoro nostri cœlum Graij perhibēt
æthera.*

Propero ut uides planè negligēter per ueterum errata transiens, & minime infesta manu carpens. Veniam igitur ad iuniores, inter quos etiā ponere Senecam non dubitarim, reliquosq̃ doctos, quibus uicinæ ætatis eruditioni sinceræ, nō tamē studiosos laudis superiorum. Senecæ igit̃ errata plurima feruntur, quæ Fabius hæcenus excusat, ut eorum ascribat culpæ, quibus aliquid inquirendum dederit. Nos in illis referēdis nō occupabimur, cōtenti

ERRATVM

errasse Fabij testimonio illum alicubi ostē-
disse, Nunquid autem Martialem incon-
gruenter dixisse putabimus.

Sum cochlēis abilis, sed non minus utilis ovis,

Nunquid scis potius cur cochlēare uocer?

Credidit Probus corruptum locū Ho-
mericum translatione Virgiliana.

Latone tantum pertentant gaudia pectus.

Quod apud Homerum sit. *μέμνη δὲ πρὸς
να λητώ*. Virgiliumq; fecisse leuia & pi-
gra & cōtantia gaudia, & quasi in summo
pectore supernatantia, nescire enim sese
quid significaret aliud pertentant. Ne-
sciuit profecto. Nam de iudicio Virgilij
nihil dicam. Sed quod Probus se nescire
dixit, ideo ne fieri potuit ut significaret
uerbum? At enim Lucretio illud nihil pi-
grū neq; lentum significat, cū sic posuit.

Quem grauis insequitur sonitus displosa repēte

Opprimere ut cœli uideantur templa superne,

Inde tremor terras grauius pertentat.

Ouidium poteram inter superiores nu-
merare, sed & hic locus recte capiet. Qui
certē deceptus fortasse Pleiadum simili nu-
mero Hyadas septenas stellas fecit his
uerbis,

Ora

Ora micant Tauri stellis radiantia septem

Nauita quas Hyadas, Grauius ab imbre uocat.

Quod ipsum nemo inuenitur (cum qui-
dem pauciores quinq; fecerint aliqui) âte
illum tradidisse. Nam in Higini Astrono-
mici's similiter, simili errore, siquidem est
uera lectio, numerus exponitur. Idem nos
quoq; seduxit aliquando ut tales uersus
faceremus de Venere, quæ Græcis est
ἀνὰ δὲ οὐρανὸν.

Quæ madidas emersa comas ex equore siant,

Informi ante fuit Cypria mole lapis.

Memineram enim Nasonis horum.

Cum fieret lapis asper eram, nunc nobile signum.

Nada Venus madidas exprimit imbre comas.

Non enim dubium est, quin opus illud
pictum Apelleumq; fuerit. Quod & ipsi
in memoria fuit, cum sic scripsit,

Illis contulerim quas quondam nuda Dione.

Pingitur humenti sustinuisse manu.

Reprehendit Iulianus rhetor sententi-
am, ut Gelius exposuit Ciceronis, quæ le-
geretur in oratione pro Plancio. Sed quis
non uidet q̃ immerito? Quod si tanta fu-
isset cura isti rhetori cognoscendi eloqui-
j Ciceroniani, quātam argutandi apparet,

b s mode

ERRATVM

modestius locuturū confidam. Intellexisset enim admodum placuisse hanc sententiam Ciceroni, atq; adeo non confictam ab illo, sed sumptam aliunde. Legitur enī & in Officiorum secundo libro, & oratiōe ad Quirites post reditum. Tota autem est uis & elegantia in uerbo habet. Quod & tenere seu retinere, & cum ad gratiam adiungitur, diuersum quid etiā innuit. Habemus enim gratiam benemeritis, cū declaramus uoluntatem & quasi effundimus animum erga illos nostrum, cupidū similiter bene de ipsis merendi. At qui pecuniam retinet non desinit debere. Qui retinet autem is habet. Gratiam autem qui habet, nonne & retinet & dissoluit quod debuerat? Quod dissimile ergo esse dixerat, quō potuisset melius eloqui q̄ fecit? Hæc satis intelligentur à quolibet, qui locos quos indicaui inspexerit, quibus perquirendis ne occupari esset studiosos necesse, oēs uisum est hoc loco subscribere.

In oratione igitur pro Plancio sic est.
 „ Quāq; dissimilis est pecuniæ debitiō &
 „ gratiæ, Nam qui pecuniam dissoluit, statim
 id non

id nō habet quod reddidit. Qui autem de-
bet, æs retinet alienum. Gratiam autem
& qui refert habet, & qui habet, in eo ipso
quod habet refert. In secundo de officijs
ita. Commode autē quicunq; dixit, pecuni-
am qui habeat non reddidisse, & qui red-
diderit non habere, gratiam autem & qui
reddiderit habere, et qui habeat reddidisse.
Ad Quirites uero hoc modo. Atqui in of-
ficio persoluēdo dissimilis ratio pecuniæ
debitæ est, propterea q̃ pecuniam qui re-
tinet non dissoluit, qui reddidit non ha-
bet. Gratia & qui rettulit habet, & qui ha-
bet dissoluit. Enodatio igit̃ & curiositas
istius rhetoris non Ciceronem, sed se ipsa
carpsit. Quid idem noster Gellius homo
sanè non acutus, quid inquam nugatur de
Tauri sidere et, qui Græcis est, asterismo?
Quod nihil profecto ad rem. Atq; idem
quæ Tiro recte dixerat, repræhendit, cu-
ius et fuculas reiecit. Sed si hac in parte
succurrat forte patronus qui idem sentiat
quid aget Gellius? Credo tamen cōcedet
paululum optimo omnium patrono, ne-
dum liberti & sententiæ suæ. Quid ego au-
tem

ERRATVM

tem in Grammaticos etiam recentiores inquiram? Credamus Prisciano, multum errasse multos. Credamus L. Vallæ Priscianum scatere erroribus. Credamus alijs illum hunc immerito infectatum, ut ad recentissimos tandem accedamus. Sanè hic uir, cui ego post renatas literas iure principem locū tribuere uideor, non ueretur alicubi Ciceronem tãq̃ oscitantix postulare, qui scripserit in Lelio, Disputationē se personis accommodasse, ne inquam & inquit sæpius interponeretur. Nam ubi autor non à se disputata, sed ab alijs recitat, Quonam modo, ait, inquam interponere potest? At enim non animaduertit Valla, totū eum locum ad uerbū esse translātū ex Theæteto Platonis, neq̃ respexisse ad se Ciceronem, sed illos quorū habitos esset sermones cōmemoraturus. Ne igit̃, si quem faceret recensentem illam de amicitia, disputationem, seu Lælium siue generum, necesse haberet sæpe inquit & inquam interponere. In ipsas potius personas omnem se oratiōem contulisse dicit. Rixatur idē autor cum Prisciano in præceptis

ceptis de usu reciprocorum, ut uocant,
offendens ad Virgilianum locum. Namq;
sua patria antiqua, Cinis ater habebat.,
emendās scilicet illum cui solœcismus ex
ciderit. Neq; uenit in mētem doctissimo
uīro saltem huius Terētiani, Suo sibi hūc.,
gladio iugulo. Sed licet hoc hercle diuer.,
sum esse aliquis ostendere conetur, Quid
Ciceronianum illud? Non enim à te emit.,
sed priusq; tu suum sibi uenderes ipse pos.,
sedit. Quid hoc? Hunc sui ciues ē ciuita.,
te eiecerunt. Quid hoc? Nolite à sacris pa.,
trīs Iunonis Sospitæ cui omnes C O S S. fa.,
cere necesse est, domesticum & suū C O S.,
potissimum auellere. Nam quod in Verri.,
na. 6. legitur, At hominem uideo auctio.,
nem fecisse nullam, uendidisse præter fru.,
ctus suos nihil unq; non modo in ære ali.,
eno nullo, sed in suis nummis multos esse.,
Propemodum & mihi suspectum est, quo
tamen nihil, uti opinor, fuerit opus, cum
superioribus indubitabilibus locis uersus
Maronianus satis superq; defensus esse
uideatur. Pontanum item doctissimū ho.,
minem fuisse iudico. Is in libro optimo
de ser

ERRATVM

de sermone, quot exemplis putidis nō sen-
 sit se pro facietis usum, dum in Latinam,
 Italicae his temporibus usitatae linguae io-
 cationes abhorrēte proprietate transfert.
 Illud autem leue q̃ citans Plautinos lo-
 cos alienis personis attribuit. Idem uero
 significat ignorasse se Hercei Iouis epithe-
 tum graecam uocem esse. Quod equidem
 hominis cum laude & gloria acceptū iri
 confido. Nam cum sit humanum errare
 ut Cicero ait, Si cuius eorum qui discipli-
 nas ac artes ueterum uel tractarunt pau-
 lo ante, uel nūc colūt uiuentes in studijs hu-
 manitatis, horū inquam cuiuspiam, si scri-
 pta ita expolita sunt ut paucula quaedā
 menda in illis, & quasi in formoso corpo-
 re neuuli extent, magis adeo hoc laudī ip-
 sis, q̃ infamiae esse debere existimo. Nam
 cum nihil sit ab omni parte beatū, ut Ho-
 ratiū cecinit, In quo quaedam uitia ani-
 maduertūtur, iuxta positis uirtutibus pro-
 dita ea fuisse facile apparet. Quis enim in
 ridicula pictura propter ruditatē, aut mō-
 stroso undiq̃ corpore, unius lineae peruer-
 sitatem, oris de lenticulum notandum pu-
 tet

tet, ac non totam potius effigiem & faciē
 monstri cachinno prosequatur? Et sunt
 multi quidem huius præsertim seculi scri-
 ptores, quorum ita libri inepti sunt & alie-
 ni à cultu Musarū, ut despiciere docti om-
 nes, carpere nemo uelit. Quis enim non
 à luto manus libenter abstineat? Quid au-
 tem attingāt quo non inquinent nihil cer-
 nūt. Quo quidē loco exemplū afferre pla-
 cuit insulsiſſimi scripti nescio cuius auto-
 ris Vbñ, qui instituit, ut ipse uideri uult,
 inuectiuam orationem aduersus omnes
 artes, sine uia, modo, ratione, arte, scilicet
 ne si ipse fecisset, non damnare penitus ui-
 deretur. In quo illud est præcipue ridiculū
 q̃ scelera hominum & flagitia inter artes
 ponens infectatur, congerens ac conuec-
 tans exemplorū maximos acervos. Quid
 hoc hominis sit? aut quis non artem tene-
 re ullam, sed sanum esse credat. In refutan-
 dis uero scientijs, quid facit q̃ quod pro-
 fessorum uicia exagitat. Ac quam ipse eti-
 am fatetur primam esse Grammaticam,
 quo, ut existimo, uere nullam esse credere
 putaretur, sermone usus est putido & bar-
 baro

ERRATVM

baro. Cum tamen eius diligentiam nō in
 artibus, sed ut dixi, facinoribus hominum
 memorandis considero, non parū miror
 unum ab illo nomen rei eximiae, ut tali in
 scripto, & ipsi ualde notæ præteritum fu-
 -isse, quam quidem ipsius imitatione uoce-
 mus stulticiariam. Nam si quis stoliditate
 & ineptitudine præstitit reliquis, hic cer-
 te is est. Ac inuenit tamen, ut audio, admi-
 ratores quicq; magnifaciant & laudent. O
 factum uere inspidū & inuenustū. Quem
 doctorum nō pigeat tædeatq; in hac cor-
 ruptiōe & inanitate iudiciorum in literis
 studio ingenioq; elaborare aliquid? Sed
 ad propositum reuertar. Gaza Thessalo-
 nicensis uir in litteris summus καὶ οὐκ in ta-
 lis Venerem transtulit, cum constet Ve-
 nerem esse omnium talorum diuersas fa-
 cies, hoc est cū steterit uultu nullus eodem
 ut Martialis ait. Quid ego infinitas rixas
 litigationes, conuicia doctorum in Italia
 percenseam, quibus sese mutuo proscide-
 runt, dum alter alteri errorem exprobrat,
 suum excusat, fremit repræhendi. Pudet
 me respicientem ad tantā leuitatem pro-
 fecto

fecto illorum, qui quanquā maiorem alius
 alio, omnes tamen eruditiōis opinionem
 & famam ingenio studioque excellenti cō
 secuti sunt. Nostra tempestate Germania
 doctissimum uirum Erasmus Roteroda
 mum, Gallia Budæum tulit. Quorū Eras
 mus, ne quando exorbitasse uideri per ne
 gligentiam possit, pertinaci quodam mo
 re sibi cauere solet, dum usurpat semper in
 dubitationibus, etiam extra illas sæpe, ut
 uidetur, horū aliquid, quod meminerim,
 quod ego sciam, & similia. At is in Anti
 barbaris uersiculum Pedibus timor addi
 ,, dit alas, citra exceptionem sub Nasonis
 nomine citat. Credo quod uideretur incon
 ueniens, qui uersus apud illum non esset
 dubitare, uel certe deceptum similitudine
 facilitatis nulla subiit dubitatio. Scripsit
 & in dialogo de pronuntiatione Appelli
 obiectum à cæteris artificibus, quod manum
 de tabula nesciret tollere, cum ille legatur
 id in Protogene repræhendisse, glorians
 modum diligentia se tenere posse. Ab eo
 dem meminī me puerum legere, penè in
 ciuilitate repræhensum Stapulensem, ut
 c qui

qui ne flectere quidem Græca sciuerit, cū
 συναχθέντων putasset exponendū fuisse con-
 dolentibus. quod ut certe non debuerit il-
 lo loco. συναχθαι tamen Græcis angi si-
 gnificat, unde participiū recte ceciderit,
 quo certe fieri potuerit ut Faber respice-
 ret, non ad συναχθῆναι. Taceo eius hono-
 ris causa, quasdam friuolas suspiciones
 & iudicia quæ utinam non fecisset. Quid
 q̃ incertum esse scripsit soleant ne Græci
 τὸν ἀρχὴν cum articulo aduerbialiter pone-
 re cum sit usitatissimum. Sed quis sic lo-
 quendum credat, ut dicat, Iudæos omnes
 debere tributum quasi hac uoce obligati.
 Sunt i sta erratula, quæ obrepunt doctis-
 simis uiris minime animaduertentibus,
 maximeq̃ adeo in grandi argumento ac
 longo opere. Budeus uero repræhendit
 Ciceronem, qui scripserit apud Homerū
 Laerten lenientem agriculturæ desiderium
 quod è filio capiebat, agrum facere sterco-
 rantem. Cum id neq̃ in Odyssæa α', neq̃
 ω'. neq̃ ω'. legatur, ubi tantum mentio fiat
 Laertis, nisi obseruatio fefellerit. Bene sa-
 nè, quanq̃ erat satius nō committere cur
 exceptio

exceptione esset opus. Fit profecto enim
 & in λ. & ξ. & ο. Laertis mētio. Sed de ster-
 coratione nusquā tamen est. At ego Ci-
 ceronem uerba græca melius intellexisse
 q̃ Budæum crediderim, doctissimum qui-
 dem uirum, sed tamen Gallum, & natum
 post literas semel intermortuas. Neq; si
 Budæus non putat Laertem apud Home-
 rum dici stercoreatiōe agrum colere, ideo
 libentius illi docti q̃ M. Ciceroni assenti-
 entur, præfertim cum pro hoc etiam Plin-
 ius testis accedat, qui idem tradidit. Nō
 enī aliū est in illius libro 16. Regius cer-
 te senex. De Entelechia q̃ Ciceronem iā
 post Argyropyli & quorundam aliorum
 conuicia flagellat, quid dicam? Equidem
 spero futurū, ut existat aliquis hac in par-
 te nominis & doctrinæ Cicerōis assertor,
 & si uere auguratur animus, iam moue-
 rit opus. Nos neq; scripti neq; ingenij angu-
 stia facere siuit. Iā quale est hoc quod sug-
 gillante Erasmo sic defendit maximo nir-
 igenio, & admirabili literarū facultate, ut
 aliter & recte quidē in autographo quod
 domi habeat legi affirmet? Quid enī hac
 C 2 argu

ERRATVM

argumentatione fieri leuius aut uulgaris-
 us potuisset? Ac quasi hoc ipsum non er-
 ratum fuerit, uitiosum in lucem emissum
 quod in umbra bene se haberet. Neq; em̃
 sola ignoratio peccatum est, sed error eti-
 am, negligentia, oscitantia, falli, quocun-
 q; modo abduci à uero, quæ pfecto sunt
 turpia omnia, & si est aliud alio inhonesti-
 us & magis dedecorosum. Quare miror
 quorundam etiam doctorum negligenti-
 æ quasi affectationē, iactantium & ce-
 leritatem & incuriam suam, & ut dicunt
 extemporalitatem in scribendo. Non em̃
 hæc laudem habent, sed necessitatem, ide-
 oq; & digniores uenia putantur in his la-
 psus, sed extra illam usurpare quis ferat?
 Nam quamuis quid politum nitidumq;
 sit, si tamen hac Venere careat diligentia
 & curæ, nescio quomodo inamabile est
 & ingratum. Verum redeo ad illa, quæ
 omnia turpia dixeram. Quod cum facio,
 nimirū uicij & turpitudinis me ipsum con-
 demno. Sed & hoc ipso fortasse nomine
 minus deforme erratū uidebitur, cum cō-
 fitendo corrigere potius quàm inficiando
 do.

do augere maluisse iudicabor. Cum autē cogito q̄ facile quāq; in procliui, ac ut uerius dicā, inuitabile sit hominibus in errorem prolabi, profecto me cōmuni nostra sorte & conditione non mediocriter non hac in parte, sed alijs in magnis quibusdam & flagitiosis peccationibus consolor, neq; recuso ferre, quod natura imposuit, ut alia generis humani fatalia mala. Nā si nihil inueniri potest in uita perfectum & inculpabile, non esse uidetur, cur quis nimis moleste ferre uelit se culpa ad eo aliqua sua dedecoratum. Qui enim homo sit, nisi pati uellet, quæ fert naturæ modus & constitutio.

Patrem oportuit cum lege certa gignere

Deum sub imperio aliorum & numine.

ut Tragoedia ait. Quid ego homines memoro, miserix & aduersitatibus natū animal, cū ne Diuis quidem suis sapientissimus poeta pepercerit, quo minus illis nocendi quandam & seducendi artificē Deam apponeret, quam à detrimentis & damnis, quibus peccata nunquā carent, noxam ille nominauit. Non tamen uideri

uelim

uelim, cum hæc ita disputo, patrocinari delictis ac erroribus non magis profecto quàm si quis medicus ægrotantem iubeat in grauiſſimo morbo, bono eſſe animo, morbum ipſum probare uideatur. Conſolationem enim poſt peccatum quæro, nō excuſationem illius. Sed adoriuntur nos ueteres quidā ſapiētes, qui in noſtra manu non quidem rerum euentus, ſed conſilia collocauerūt, quicq; omnibus in factis, dictis, ſententijs præſtandam culpam cenſuere ſapiēti, quod ratione & mente facile poſſit efficere. Ac diſſeruntur hæc quidē præclare, ſed qui ad talem perfectiōnem ueniſſet, repertus adhuc eſt nemo. quo ſatis indicatur, imaginem & ſpeciem illam ſapiētiæ non perſonam conſtitui, quæ animo fingi ſoleat, re ipſa oſtendi nō poſſit. Nam ubi aſſenſionem ita liquidā, ut in ſapiēte deſcribunt, demonſtrauerint, qua nullus pro uero falſum aſſumat? Quot ſunt quæ obiecta nobis ſenſus falſunt, perq; illos ſimiliter ad iudiciū rationis perducta aſſenſionem in errore penè uiolenter extorquent. Quid autem eſt cogita

cogita

cogitationibus leuius, uolucrius, fallabilis
 us? Quibus deceptis à sensibus prius etiã
 q̃ ratio & mens respexerit inculcatur a-
 nimis nostris opinionum falsitas. Sphæ-
 rus Chrysippi familiaris Alexandriæ co-
 ram Ptolemæo rege, fertur aliquando cō-
 præhensionum hoc & assensus dogma di-
 sputasse, & multis uerbis docuisse, sapien-
 tem falli nunq̃ posse. Tum festiuum Re-
 gem tradunt in cœnam iussisse parari au-
 culas fictas è cœra maxime assimilēs ue-
 ris & assis. Cumq̃ illis appositis philoso-
 phus manum iam ut sumeret proferret,
 retinuisse eum & admonuisse habitæ ora-
 tionis de assensu, cœram enim esse quam
 sapiens ipse pro auibus appeteret. At illū
 cum manifesto teneretur, non tamen ob-
 ticuisse ferunt, sed effugium quæsiuisse uer-
 bis, ut consueuere professionis huius phi-
 losophi, Quod diceret non se quidem as-
 sensum cogitationi suæ auiculas illas esse
 sed quod auiculas esse consentaneum &
 probabile uideretur. Quod quid est aliud
 dicere, quàm fateri assensionem sapientis
 tutam defensamq̃ oratione ab omni er-

rore, in errorem re ipsa præcipitatā. Sed circumuentam, inquit aliquis, & fraude insidijsq; captam. Quasi uero hoc non ipsum sit errare, falli, decipi, eludi, parū prospicere, circumscribi. Nullus profecto Cæcias tam ad se nubes rapit, nullus undas uortex, nullus turbo procellas tāta uī cōuoluit, quā attrahit assensionem, & ut ita dicam, obsequelam uoluntatis, opinionis dulcedo & grata uoluptariaq; cogitatio. Vnde omnia delicta ac errata in uita, moribus, artibus, studijs, dictis ac factis oriuntur, atq; in hoc illæ sunt *πολλὰι μερφαὶ σοφισμάτων*. Quibus Dei, ut Eurip. dixit, *σφαλόνουσιν ἡμᾶς*. Seposui supra uoluntaria peccata, quib. ut aiebam, nulla uenia dari posset. Quis enim libenter delinquenti ignoscat? Intelligendum igitur non nisi de contrarijs lapsibus nos loqui, maxime in studijs & literis, cum homines etiā boni ac docti amplexi quod se obtulit nō amittendo neq; mutando decipiuntur, rati tenere se uerum, cum falsum compræhenderint. Quod cū sit cotidianum & in nobis & in alijs, citius tamē
in

in alijs consueuimus animaduvertere, quo
quidē impense magis unusquisq; se suaq;
diligat, quo fit ut erretur admodum, exci-
tante studio & amore erga nostros quasi
partus inuentionū allucinationes. Cui au-
tem non placent sua, recte enim illud dici-
tur; Ille metus mihi mendicus rex suus re-
ginae placet. Huc accedunt rationum fal-
sitates, quibus saepe quod pulcerrime est
collectum ac constitutum minime efficitur
aut obtinetur. Nam de principijs non ue-
ris, quous splendeat speciosumq; uideatur
quod deductū est, nullo tamen modo po-
test consistere, ut si quis non exquisita re
forte concesserit, bis bina sex esse, conse-
quens scilicet sit, quater bina esse duode-
cim, atq; ita deinceps omnia præclare ad
hunc modum deducantur, sed quorum ue-
ritatem tueatur nihil. Euripides quadam
in fabula, cui nomen esset Danae, fecit
chorum cū spectatoribus agentem causam
poetae, quod ipse inusitatius in tragi-
co carmine multum usurparet. Non aut
obseruarat mulierum illū esse. Itaq; hoc
neglecto totum illum locū mutatione ge-

neris mirifice deformauit. Herodotus negat terras Oceano circūflui, irridetq; uulgatas eius formæ tabulas, & ratiocinatur quomodo id fieri non possit. Sed quid hoc tempore cōpertius putatur? Negat sub Septentrionibus apes durare posse, quod aprica loca & solem illud animal sequatur. Sed nusquā maiorem copiā mellis q̃ illis ex locis afferri constat. Quis nescit quantoperæ Epicurus, eumq; secuti pleriq; Geometriæ elementa irriserint quæ creduntur esse certissima. Aegyptij proxime terram Lunæ globum & supra illam statim Solis, tum Veneris & Mercurij posuere. Eorum rationem approbauit secutusq; est Plato. Sed nonne posteriores sperarunt sese declarasse, ita ut oculis penè subijcerent, diuersum ordinem, quem & alicubi tam impense Platonis studiosus tradidit Cicero. Nullus finis futurus sit, si & iudiciorum diuersitates colligere uelim. Quotus enim quisq; reperitur, cui de eadem re idem quod alteri placeat ac probetur. Inter quos duos una in sententia congruisse omnia cognitum

tum est. Quod si est ueritas simplex, unus-
 usq; modi, consequens fuerit dissentientium
 unum falli & errare. Hæc potissimū
 inter literatos dissidia uigent, quib. idem
 plurib9 uideri & quasi cōuiuis sapere, nō
 ut de his Horatius scripsit, tribus, sed duo-
 bus, sed ipsis sibi heri & nudius tertius, in-
 ter rarissima uisu compertuq; ponen-
 dum duxerim. Non placuit Bruto ratio
 defendendi Milonis, quam initam à Ci-
 cerone sciret. Respuit idem totum iudici-
 um illius de opt. genere dicendi. Varro
 commorientes fabulam Plauto adimit,
 attribuit Terentius. Fecit Regulū ora-
 torem sapientia & pietate summū Mar-
 tialis, quem quibus uerbis satis uitupe-
 ret & impietatis & stulticiæ nomine Plī-
 nius uidetur nō potuisse inuenire. Quid
 nonne Ouidius formosissimum tempus
 autumnī dixit, quo essent matura omnia,
 cum ueris uiriditati & floribus hanc lau-
 dem tribuisset Virgilius? Nonne etiam
 Theognis sic fecit, πικτατοι κόρος ὕβριν. Cū
 oraculū quā uocem diuinā intelligi uolūt
 diuer

ERRATVM

diuersum pronunciauerit, faciens νόμον ὁ
 βεβαιὸς ὧν; Licebat hoc loco multum de
 interpretibus iuris ciuilibis memorare, quo-
 rum scientia cum sit rerū uersantium in
 controuersijs & dubitationibus, non em̄
 dicam ut Cicero, fictarum & commentici-
 arum respicientibus ad alia alijs quā
 statuunt diuersa. Non de illis quidem nu-
 gatoribus loquor, quorū nomina hodie
 & libri tenentur, sed de ueteribus. Pote-
 ram & alia plurima exempla dissensionū
 in medium producere, spaciosissimus em̄
 ut uides, hic se campus aperit. Nobis ta-
 men cum non sit propositum erratio-
 num tanquam historiam texere, sed cō-
 memoratis insignibus aliquot nostram
 quasi inuoluere & obtegere, In illum ex-
 currendum non fuit, cum minus breues
 hoc scripto quā debuerimus fuisse uide-
 ri possimus. Quapropter finem faciam,
 nō ut saepe dixi, excusationis nostrae, sed
 deprecationis. Si unum te orauero, ut si
 persuadere tibi nequeas, prorsus deformi-
 tate nos hoc facto carere, minus saltem
 turpem

turpem illam ducas hac quasi in societa-
te tantorum uirorum. Iudiciumq; de me
tuum, quod mihi multis splendidissimis
testimonijs tuis perspectum est, conser-
ues & retineas, Sin id nō poteris, ne amo-
rem tamen & beneuolentiā erga me tuā
imminui patiare. Vale. è Norico.

IOACHIMI

CAMERARII AEOLIA, AD

Clariss. V. Mauriaum Huttenum.

Quam uarie uentus commotas inatet auras,
E ueterum libris cogere lecta iuuat.
Hoc tibi opus proprium iam nunc Huttenae dicamus,
Ut sit quicquid erit nominis omne tui.
Sic liquido coepta auspicio quemcunq; habitura
Sunt finem, finis non erit ille malus.
Te magnum uirtusq; facit studiumq; fidesq;
Et reliqua Huttenae nomina digna domo.
Ex illa quicquam posset prodire nisi ingens?
Lumina non ita sunt plurima nota mihi.
E quibus ipse tuo fulges cum fratre Philippo,
Ut plena in clara nocte Diana fac.
Et uobis studiumq; meum, me ipsumq; probari
Est mihi ab ambobus maxima facta fides.
Tuq; ut non possis non quæ colis ipse probare,
Sic quia te ærnat nos quoq; frater amat.
Frater in augusta Caroli celeberrimus aula,
Gentis honor patriæ gentis honorq; suæ.
Ab me illi socium quondam licuisset habere,
Auriferi cupidum regna uidere Tagi.
Tunc ego non tam Castiliam peragrassæ superbam
Glorier ac Comitem fratrem habuisse tuum.

Scd

Sed quanquã hoc prædedit iter casusue Deusue,
 Glorior hic aliquo quod fiat usq; comes.
 Hic quo, Germanas Sol quatenus aspiciat oras,
 Nil maiore animo, spe meliore, uidet.
 Qui non quæq; pedes & eques quæ munera belli
 Gesserat illa satis laudis habere putat,
 Ac nunc magnanimo iunxit se pectore classi
 Indiam ab occiduo quæ petit Oceano.
 Et nunc forte neq; hæc uentorum flamina sentit,
 Nec sibi in his terris fidera nota uidet.
 Sit placidum mare utrunq; tibi, quodq; illa superne,
 Quodq; uidet si quæ est è regione fera.
 Omnia sint uotis terraq; mariq; secunda,
 Virtuti iuuenis nate Philippe, tuis.
 Ut quondam incolumi patriæq; tuisq; reuerso,
 Nemo sit in terra par tibi Teutonide.
 At tu nanq; tibi quale hoc, est auct; mouetur
 Mauriâ exiguum suscipe dexter opus.
 Non una ratione uias, loca, nomina, arnes
 Ventorum, in ueterum commemorata libris.
 Saliat hoc uerum est, neq; quæ uis conâtet auras,
 Nec sari in quem uis diffuat illa locum.
 Quiq; fouet mundi infinitum spiritus orbem,
 Nunc hæc nunc alia parte modoq; ruit.
 Qui simul Aeolijs atq; est emissus ab antris
 Exultans arctam nescit obire uiam.
 Quo sedet & clauso uentorum carcere regnat,
 Imperio

ÆOLIA

Imperio Hippotades subdita flabra premeus.
 Æcolus Hippotades tribuit cui Iuppiter olim
 Ventorum uasto sæptra tenere specu.
 Ille regit populum iussis mulatq; furentem,
 Conuersa nec idem aspide pandit iter.
 Hinc ueterum ualuit nihil observatio longa,
 Quæ non aura omnis mota uocatur idem.
 Utq; sciant homines cuncti sol cxeat unde,
 Quæq; suos sero uespere flectat equos,
 Aut loca quæ teneant inter septem astra triones.
 Alter et aduerso fixus in axe polus.
 Sic bis flabra duo priscorum aura notauit,
 Insignita locis nominibusq; suis,
 Carmine diuini nec plura leguntur Homeri,
 Euri cum Zephyro, cum Borea; Notus.
 Sed ueterum inuentis aliquid superaddere facta
 Posteritas duplici nominis usa sono est.
 Hæc ratio Cyrestæ tua est, à quo Atticæ turris
 Structa tot halitibus conspicienda fuit.
 Atq; ita limitibus distinxit aura quaternis
 Priscorum bis item quatuor arua locis,
 Quatenus aut supra Sol, aut nos respiciat infra,
 Et simili à nobis dimouet ora modo.
 Brumales dixere uias et Solstitiales,
 Ille hinc atq; illinc flamina bina uelunt.
 Cursus utrinq; unum medius fert, tempora lucis
 Qui noctis tenebris equiparare solet.

Subso

Subsolanum igitur quem dicit nauta Latinus,
 Hec matutini semita Solis habet.
 Graia, quam positam hoc in carmine dicere non est,
 Vsus es in uersu uocæ Catulle tuo.
 Condit ubi aduersus Sol ora Fauonius exit,
 Græcia uitifluum dicere amat Zephyrum.
 Aestiuus gelidis domus est Aquilonibus ortus,
 Hunc Boream à strepitu lingua Pclasga uocat.
 Sunt hoc qui tradant nomen signare uoracem,
 Aq; abo duâ rectius esse putant.
 Seu quia uitales rerum complectitur auctus,
 Siue quod hic auidos nos facit esse abi.
 Qua recto hoc terris abducere tramite Phœbe
 Argesta Inachijs Caure uenis Latio.
 Non placet hoc Senecæ, Argestes quod molliat auras,
 Et sit Caureæ uis animæ rapida.
 Bruma Eurum Graia, Vulturum uocæ Latina,
 Mittit ab exortu luade diuic tuo.
 Africius oasû Ausonijs, Libs exit Achiuis.
 His etiam rebus conueniente sono.
 Frigoribus Septentrio seuit, Aparthia Graijs
 Diatur, unde uenit quod stet eo Vrsa loco.
 Hunc contra Auster aquas tepidis defundit ab oris,
 Ergo uocas apta uocæ Pclasge Noton.
 Actas nunquam aliquid non sera prioribus addit,
 Seu peiora facit, seu meliora facit.
 Varro quater ternos signauit in acre uentos,

d

Dum

AEOLIA

Dum uacuum celi non finit esse locum.
 Fecerat id fermè ante tamen uctus ille Lycet
 Cultor, & à spacijs quæ schola nomen habet.
 Inter ut Euronotus stet Vulturumq; Notumq;
 Et Liba & hunc inter Leuconotus uolitet.
 Phœnici illi aliqui, huic aliqui à Libe nomen & Austro
 Feare, atq; iſdem non uocantur idem.
 Inter item ut Borean & flatus Subſolanè
 Cæcia te attractis nubibus inuoluas.
 Sed tunc ſede ſua atq; æſtuo motus ab ortu,
 Cæcia fit, Boreas qui modo dictus erat.
 Thraſæas ſeptem ac inter te Argeſta triones
 Vt glaciæ rigido ſæuus ab axe ruat.
 Atq; ita completo uentorum flatibus orbe,
 Vt ne qua uis auræ nomine exſſa foret.
 Si quoq; diuerſæ perhibent quæ nomina gentes
 Enumerare uelim carmina fine uacant.
 Quæ tamen in ueterum ingeminantur nomina ſcriptis
 Reprehendar ſi non enumerare uelim.
 Paulo Aquilonem unum Arctoum uentum ante uocaui.
 Hunc dixere alij Doride uocæ Meſen.
 Særon penè fuit nuſquã niſi notus Athenis,
 Vt puto, Scironis per quia ſaxa uenit.
 Paulo hic Beotis elatior eſt ab Olympo,
 Dictus id Argeſtæ nomen utrumq; putant.
 Thraſææ tamen hac gentili uocæ quibuſdam
 Viãna Argeſtæ flamina dicta placet.

Cæda

Cecia qui proprio te flatu nubibus opples,
Altera ab Helleo dicere uoce freta.
Sed malunt alij Subsolanum esse, uocantq;
Hoc mediæ Solis nomine flabra uie.
Qua Rhodano alluere interno Bracate propinquas
Galle mari, quædam Ciria flabra uocas.
Ceria dixerunt alij, uiolenta feruntur
In iuga Thrascea proxima missa domo.
Pingues torret agros Appuliæ Atabulus acer,
Perflat Iapygiæ uis Calabros anime.
Fallor an Argestæ uariant ita nomina? Sed non
Fallor & Argestæ nomina sic uariant.
Sunt quoq; per Thraciæ & que flant Pamphyliæ rura,
Sed celebrata parum flamina nulla canam.
His illa adiungantur Etesia flabra Aquilonum,
Cum calet & steriles Sirius urit agros.
Grata aruis, pecori, arboribus, mortalibus, herbis,
Ista dicunt auras flabra salutiferas.
Viribus utq; dic totis inambere possint,
Atq; uti integro flamine, nocte silent.
His quondam, ut fama est, ab origine Nile repulsus
Fœcundo patrios flumine tingis agros.
Quæ quasi præcurrens alius procedere flatus
Nunciaat & pro re nomen habet Prodromi.
Cum tamen illa uocamus Etesia flabra Aquilonum,
Dictum huius tota de regione puta.
Qua gelidus Septentrio inest, & Cæcia, & ille

AEOLIA

Annua sunt cuius flamina dicta modo.
 Quaq; ab ita oasum Caurus Thrasæaq; uersus,
 Ad Zephyri medium limitis usq; locum.
 Et quantum hoc latus est totum. Sic dimidiatus
 Qui supra est huius flaminis orbis erit.
 Nec de sedibus unius modo cardinis ire,
 Tempore quàm certo tam quoq; rere loco.
 Sic tamen ut Soli loca subdita matutino
 Accipiant positus annua flabra sui.
 Sicut item occiduo qui sunt sub Apolline ærunt,
 His ea diuersa parte uenire sibi.
 Nam latera hæc uentis proprias sedes duo præbent,
 Quæ perhibent flabri primæpis esse loca.
 Deq; alios omnes his tanquam excreſcere ramos,
 Id quod Aristotelis scripta diserta probant.
 Hic æstate etiam ut feruentes temperat auras,
 Nec nimios æstus spiritus esse finit.
 Sic quoq; de tepidi flabra annua sedibus Austris
 Efficiunt hiemis frigora sæua minus.
 Acraq; exhilarant et tristi nube repurgant,
 Inde q; sunt albis nomina facta Notis.
 Sed quia non crebro ueniunt, non sæpe notantur,
 Quo fit ut in uulgis sint ea nota parum.
 Quendā etiam Ornithium dixere Chelidoniumq;
 Cum profuga ad uernum tempus hirundo redit.
 Hic Zephyri multam nos afflat anhelitus ore,
 Quos uestertini semita Solis obit.

Vt magis exoricens primum quibus exit Apollo,

Opposita huic idem de regione uenit.

Sed Boreas genere esse uolunt. his aura serescit

Vix quidem ut exacti frigoris aura potest.

Atq; hæc de scriptis quæ diximus eruta priscis,

Spiritibus proprie dant loca, nomen, iter.

Sed ratione alia proprie quoq; singula, itemq;

Flamina confusis uiribus ire solent.

Seu uoluit Pallas uictricem mergere classẽ,

Neptunúsue tuam frangere Vlyssæ ratem.

Aeolus aut præcibus Iunonis motus inique

Vexat agens puppes æquore Dardaniæ.

Est locus Inarimen dixere, ubi dura Typhoea

Deprimit inieccto monte frequente quies.

Seu magis iste Lacu Serbonide delitet, illo

Seuius in toto est orbe ferente nihil.

Tum nubes fumant, tum nigras pontus arenas

Ructat, & elisis rupibus antra patent.

Ne mihi tum messor conductis sudet in aruis,

Neu Cereris feruens area pregnet ope.

O miseros, o ter miseros quos tunc mare, cogit

Auri, composita findere merca, fames.

Quam te debet opum tum cum simul omnia & ipsos

Increpans tumidis fluctibus unda teget.

Hæc hiemes uocant uentorum prælia & iras,

Sed uario Græci diatis ista modo.

Seu uis è stagnis uenti, seu montibus altis,

d 3

Flumi

Fluminibus, ponto, fidere, nube, uenit,
 Siue inter tremulis ingens micat ignibus æther,
 Seu tonitru in terras fulmina missa cadunt.
 Non possunt Latia diæ omnia uocæ, sed illa
 Quæ dicuntur erunt, Turbo, Procella, Frigor.
 Atq; hæ celestes animæ migrare uidentur,
 Et per sublimes aeris ire, uias.
 Sed ueniunt quædam tanquã tellure coorte,
 Sunt olim Altanis nomina facta quibus.
 Quæ quasi conuersti interdum æruntur, habentq;
 Congrua conuersus nomina Græci sui.
 Numunquã radunt terræ ima, simulq; uocantur
 Nominis à Graijs conueniente modo.
 Sed uenit è gelidis mollis quæ fontibus aura,
 Et quasi de puris edita fumat aquis.
 Inq; antris lucisq; effusa uagatur opacis,
 Grata uiatori sæpe reperta quies.
 Non ego cum uentis numerauero, qui tamen exit
 Flamineq; tanquã lenis ab ore uapor.
 Nunquid et hoc si qui hæc legerunt, forte requirunt
 Quid tempestatis singula flabra ferant.
 Diffiale est factu naturam exponere uenti,
 Quo nihil in toto est orbe minus stabile.
 Si quid habent homines, ut habent, tamen, illius omne
 Compertum cura, non fuit ingenio.
 Inde fit ut terras etiam non quadret in omnes
 Collectum studio quod dedit illa suo.

Nam

Nam neq; quæ Græci perhibent uera omnia sentit
 Agricola in Latij rure notata soli.
 Nec tibi Tyrrenas uertenti uomere glebat,
 Saxoniasq; eadem mittitur aura locis.
 Quæq; tibi pluuias aut nubila forte tulisset
 Tempora, in Arcloa gente serenificat.
 Quid quod et, ut pelagus non dicam, flumina sepe,
 Sæpe ultra montes non eadem aura uenit.
 Quicquid id est uentum quod mutat tam cito, querant,
 Qui cor nature consiliumq; tenent.
 In tamen est aliquid summa quod dicere possis
 Aere conueniens omnibus esse locis.
 Namq; Aquilonares desizant æra uenti,
 Est autor pluuiæ nubilus Auster aque.
 Euris Apollineis ubi Sol primum ignibus exit,
 Vrit agros, Zephyri mollior aura aenit.
 Occidua at nobis positis regione notabis,
 Sæpe madere Euros, esse graues Zephyros.
 Qui loca septennum uentus colit alta trionum,
 Purus ab imbriferis nubibus ire solet.
 Ni tamen aut mollem graue denseat æra frigus,
 Illius aut sæuo turbine flabra ruant.
 Quod cum sit mare fulguræ tum grandine complet,
 Et crebram ærea uentilat arcæ facem.
 Hoc Thrascæ facis faciunt tua flamina Caure,
 Quicq; Mæses positus dicere uocæ tui.
 Cæcis se multum ueniens nube implicat atra,

d

4

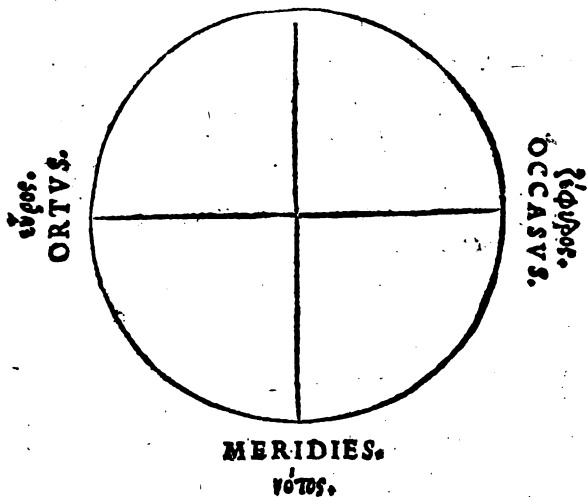
Quod

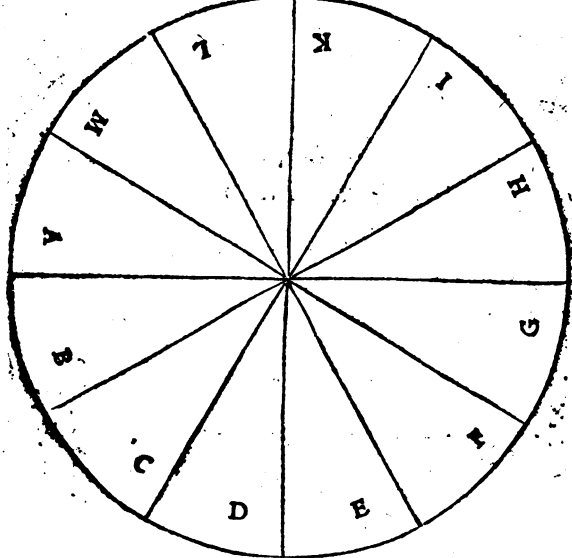
ÆOLIA

Quod dixere malis stulticiam facere.
Africus est nimbis creber, creberq; procellis.
Hocq; ipso gaudes Cæcia nube magis.
Ipse Notus feruet, Zephyrus tepet, Eurus adurit,
Sed quo nos paulo diximus ante modo.
Hæc ego de uentis, faciles agitantibus auras,
Et qui sæpe bonum sæpe dedere malum,
Conamui tristi fortune tempore, quidam
Inq; procelloso turbine parte miser.
Pectore, & inæerto casu fratrisq; dolore,
Innumeris pleno sollicitudinibus,
Tunc Camerariadem me Norica rura tenebant,
Musarum steriles qui coleremus agros.
Quos colimus, quos & sine re sine honore colemus,
Hoc luisse operam sit mihi dulci modo.
Sæcula sed posthac si quando futura maligna
Sunt minus, inueniet præmia & iste labor.
Interea fatis nos consolemur, & illa
Non sit quæ tulerint, sustinuisse graue.

FINIS.

Βορεια.
SEPTENTRIO

A O R T V S. Ἀπὸ λιαῖτης. Subsolanus. Solanus. &
 aliquib. Carbas. Βερεκυνθίασ & ἐμπαποντίασ.
B εὐρος. Vulturius. Siculis Carbas. φοινικίασ.
C ὄρενότος. αὐτὴς φοινικίασ.
D M E R. νότος. Auster. **E** λιβόντος. **F** λίψ.
G O C C. ζέφυρος. Fauonius.
H ἀργέσης. ἰαπίξ. Atabulus. Caurus. aliq. ὀλυμπίας
I θρασκίασ & στυμονίτης. Circius. Sciron. Olym
K S E P T. ἀπαρκίασ. Septentrio. (πίας
L βορρᾶς & ἰδυρὺς Thraciæ. Aquilo & μέσης.
M καυκίασ. & aliquib. ἐμπαποντίασ.

Septentrio.

ἀπαρκτίας.

SEPTEN.

Africus.
λίτ.

Fauonius.
ζέφυρος
OCC.

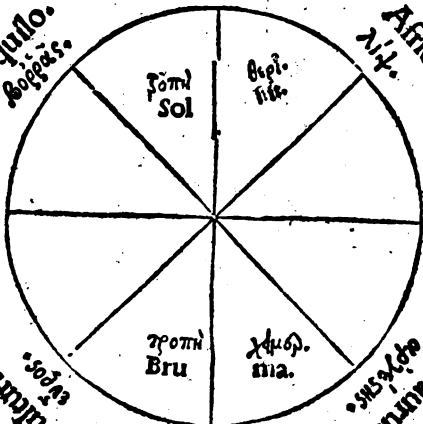
Caurus.
εφεξέως.

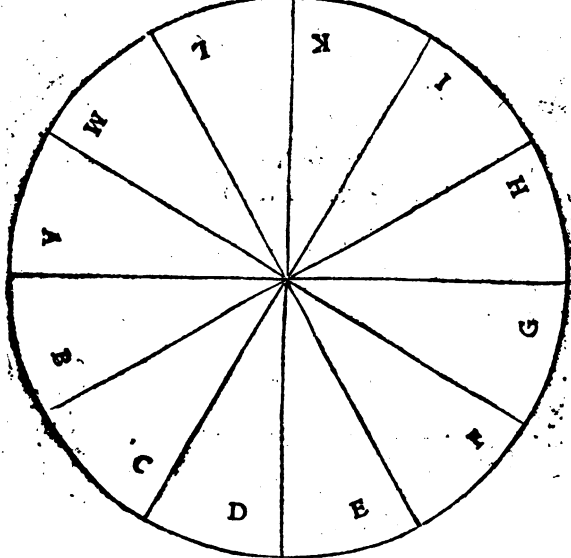
MER.
νότος.
Auster.

Vulturnus.
εὐρως.

Subsolanus.
ἀπὸ λιώτης.
ORT.

Aquilo.
βορέας.

A O R T V S. Ἀπὸ λιαῖτης. Subsolanus. Solanus. &
 aliquib. Carbas. Βερεκκιδιάσ & ἑλλησποντίας.
B εὐρος. Vulturius. Siculis Carbas. φοινικιάσ.
C θρενότος. αἰῆς φοινικιάσ.
D M E R. νότος. Auster. **E** λιβόντος. **F** λίψ.
G οὐρς. ζέφυρος. Fauonius.
H ἀργέτης. ἰαπύξ. Atabulus. Caurus. αἰὲς ὀλυμπίας
I θρασκείας & στυμονίτης. Circius. Sciron. Olym
K S E P T. ἀπαρκίας. Septentrio. (πίας
L βορρᾶς & ἰδυρῆς Thraciæ. Aquilo & μέσος.
M κουκίας. & aliquib. ἑλλησποντίας.

Septentrio.

ἀπαρκτίας.

SEPTEN.

Africus.

λίτ.

Fauonius,
ζέφυρος
OCC.

Eurus.
εὐρύς.

MER.

νότος.

Auster.

χμρ.
ma.

τροπή
Bru

Vulturnus.
βούρνος.

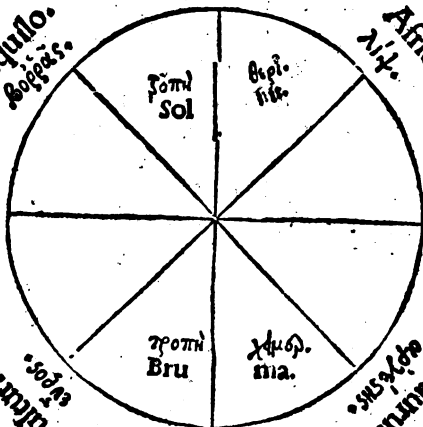
ORT.

Subolanus.
ἀπὸ λείας.

Aquilo.
βορέας.

θερί.
τίτ.

τροπή
Sol

IOACHIMI

CAMERARII PHAENOMENA,
ad Clariss. Iuuenem Danielum Stibarum.

Spirato tuū paulū mihi sancta fauorem,
Et mea cœpta iuua numic dextra tuo,
Vranic cœli decus, o, qui ardentib. ornat
Sideribus diuum nexa corona caput.
Exactæ duco post multa negotia lucis,

Ad tua dum Stibarum gemmea templa meum.
Omnibus at tu animum auris Daniele relaxa,
Et mecum hac cœli moenia scande uia.
Et faciem astriferi studioso lumine mundi
Disce, quid est decet quod didicisse magis?
Axe ruunt arcum terram undiq; sidera cœli,
Vt leuis in plaustri uoluitur axe rota.
Ille ubi utrinq; caput profert polus esse Pelasgo
Fertur, & hinc Boreæ nomine & inde Noti.
Quorum qui summa celi est in parte Boreus
Noster in hoc flexum perficit orbis iter.
At contra hunc positus tepidoq; uocatus ab Austro,
Non unquā nobis conspiciendus adest.
Illum Vrse geminae circum quæ plaustra uocantur,
In se conuersæ terga supina gerunt,
Cauda caput spectat. medius draco fluminis instar
Labitur, inq; ingens ora uolumen agit.

Infr.

Infra quem genibus nixus subsidit . Ibiq;
 Stat testis flammæ Bache corona tuæ.
 Erigit ipse caput, qui horrendo angitur angue,
 Et manibus giros stringit utrisq; uagos.
 Scorpius hunc subter iacet exporrectus, & ardens
 Esse fremit quondam brachia trunca sibi,
 Quas Chelas dixere . Sed illis inde resectis,
 Occupat hæc libræ nunc loca tanta iugum.
 Illius in medio stat lucida pectore stella,
 Acqualem Marti Dorica lingua uocat.
 Tunc Vrsam aut sequitur Custos aut Plaustra Bootes
 Arcturi in cuius pectine stella micat.
 Pennigeram ipse premit, quæcunq; est, calæ puellam,
 Cui cadit à tenera lucida spica manu.
 Eminent & iubar ex ala spectabile dextra,
 Quem Protrygeterem lingua Pelasga uocat.
 Quidam etiam quicquid stellarum hac parte refulget,
 Id protrygeterum nomen habere uolunt.
 Saturni antiquam sobolem, Nymphæq; Latine,
 Sed bis bina ferè nomina commemorant.
 Fausti felicitisq; Hymniq;, ac unius inter
 Eximium cunctos lumen Iane tuum.
 Hanc inter gelidamq; feram tardumq; Booten
 Sidera non ærto nomine parua uolant.
 Esse alij fusos dixere. At sacra Cononi
 E Bereniceo uertice uisa coma est.
 Magna sub extremis pedibus terit Vrsa Leonem,

P H A E N O M E N A

Sub media cancri sidere terra calet.
 Tyndaridas supra est Caput. horum in uertice bina
 Alade et Phoebe lumina nomen habent.
 Ast astatiferi æu quedam splendida nubes
 Cancræ, et ab hac stelle quæ micuere due,
 Præsepe atq; Asinos appellant, munere celi
 Inter clara micant sidera Bache tuo.
 Fulvus habet medio Leo claram in pectore stellam,
 Regum huic nomen regia uisq; datur.
 Ante etiam geminos fratres lux enitet una,
 A positu Graijs diatur illa Propus.
 Sed Leda iuxta natos decliuis ab arcto
 Heniochea tenet pendula lora manus.
 Incubat Oleniæ leuo pluuiæ Capelle,
 Sidus et hoedorum turba gemella subest.
 Ipse recubentem contingit sub pede Taurum,
 Qui arcua stellata cornua fronte gerit.
 Fronte coronata stellarum lumine quinq;
 Multi has à forma nomen habere putant.
 Tempestatem alijs Hyadas signare uideatur,
 Ausonij suculas quas uocitastis aui.
 Nympharum simulacra Hyadas Dodonidos ore,
 Natum iterum perhibent quas aluisse Deum.
 Ambrosiam tribuente Ioue. Ille utriusq; parentis,
 Matre trucidata munere functus erat.
 Has uesana egit stimulis ubi mente Lycurgus
 Qua candet uicis Thracia Nyssa iugis,

Iuppiter

Iuppiter creptas celo intulit. Ille peremptis

Insonuit uano uerberare luminibus.

Nomina scire cupis? Non sunt eadem omnibus illa,

Sed cupis A scrao prodita scire seni?

Sic Eudora ergo et Phaeula, et pulchra Cleea,

Et tecum Phaeo quinta coronis erit.

Sed Phaeo est alijs fertis redimta Polyxo,

Queq; Diona modo est, ante Cleea fuit.

Sic sunt quinque; quidem quando numerantur. at eadem

Et sunt tres alijs, sunt alijsq; duae.

Quid refert? nunc quinque; quidem numerare receptum est,

Totq; fuit nobis enumerare labor.

Harum quae in medio rutilo magis ignis resulget,

Argolica facula nomina uoce tulit.

Nemo uocat Vacuam. Sed Taurum quid probat effect?

An non et uaccæ cornua fronte gerunt?

Haud igitur signum hoc quid sit discernere sexum

Parte sui mancum posteriore sinit.

Dorsa ubi septenis radiant insignia stellis,

Pleias ea est Græcis, Vergiliæ Latio.

Pleias astriferi soboles muliebris Atlantis,

Pleione genuit quas Dea nupta seni.

Taygetem Meropenq; et te formosa Celene,

Electram et Steropen Maian et Alcyonen.

Vae etiam hæc aliud stellarum turbula nomen

Namq;

P H A E N O M E N A

Nanq; ræomatiſſima ſuſa uidetur, habet.
 Reſpice ad Arctoam partem & caudam Cynoſuræ,
 Et patulas ærnes Cephea ferre manus.
 Et moeſtam iuxta inclinatam Caſſiopeam
 Cecu manibus pectus plangere uelle ſuis.
 Deſcentem ſata Andromedæ crudelia nate
 Quam prope comprehenſam uinacula dura ligant.
 Vertice cuius equi qui ſummo penniger exit,
 Aera nunc ſicut quondam Heliconæ quatit.
 Heret ad hunc aliud tanquam de corpore caſum,
 Neſcio cuius equi quoue ſecante, caput.
 Et de ſcripturæ Deltocon imagine dictum,
 Ante æthenatam ærnitur Andromedæ.
 Tum quaſi connexi piſces uiſuntur, & alter
 In Boream medios alter abitq; dies.
 Fila ligant caudas, quæ quo nodo ima tenentur,
 Syndeſmos Graio dicitur eſſe ſono.
 Hanc clypeo formam, cuius Pontane, Maronis,
 Vidimus Vranien attribuiſſe tuam.
 Italiæ decus o, patria & digniſſimus illa
 Virgilio prius eſt quæ celebrata ſuo.
 Qui longe ſumptis ſupra tua ſæcula pennis
 Aetheris in clari Cærulea templa uolas.
 Perq; domos ſuperum, perq; alta palatia celi,
 Non offeſſanti ſub pede carpiſ iter.
 Salue crepte ſenex terris celoq; locæ,
 Salue iterum o Latij gloria prima ſoli.

Te

Te quamuis spacij sciuncti tramite tanti,
Nos colimus meritis suspicimusq; tuis.
Et legimus diuina tui monumenta laboris,
Ac patriam exautimus te duce barbariem.
Siue igitur Clipsei telamon, seu uinula caude
Pisau ibi uolitant, hic ibi nodus inest.
Post cita deinde mouet sponsam uestigia Perseus,
Dextera ensen, leua Gorgonis ora tenens.
Statq; in Pleiadibus figens talaria septem,
E quarum nunq; ærnutur una choro.
Ast ubi se in genua inflectit sine nomine signum
Stat Lyra Virgiferi cura laborq; Dei.
Explicat inde suas alas Læcus adulter,
Et læuus tanq; calce feritur equi.
Hæc iuxta, si cui studium est inquirere qui sit
Miluius antiquis, quærere signa potest.
At Tros pennigeri tangis puer ora caballi,
Dis rosea nectar fundere docte manu.
Inferius pauloq; oritur Capricornus. In illa
Pana olim faæc delituisse ferunt.
Aratenens subit hunc, Lunataq; cornua gestat,
Seu Crotus est heros, siue quis ille Deus.
Libera nec neruo supra uolat apta sagitta,
Atq; duas intra conata fertur aues.
Nanq; etiam est alius præter quem diximus, ales
Armiger, hic summi diatur esse Iouis.

c

Hinc

P H A E N O M E N A

Hinc natat extremo Boreæ Delphinus in orbe,
 Ipsaq; in hoc finem signa Aquilonis habent.
 Nec tamen inferior celi plaga disita ad Austrum,
 Non etiam signis est uariata suis.
 Hic alte attollens sua brachia iactat Orion,
 Aureaq; imbriferis implicat arma Notis.
 Flammeus auratum suspendit balthæus ensen,
 Leuq; fluminea planta madescat aqua.
 Sirius ante pedes ipse emicat Orionis
 Et leporem igniuomo territat ore canis.
 Ponè subit puppis Pagasæ tracta carinæ,
 Vt quondam in portu Phasidos illa stetit
 Directo temone insignis Iasonis Argo,
 Ausa per ignotas currere prima uias.
 Heroum quæ lecta cohors ope tutâ Minervæ
 Colchidos auxit nobile uellus ouis.
 Hic Aegyptiæ stat lucida stella Canobi
 Clauus ubi æquoreis summus adhaeret aquis.
 Illa quidem nostrum non unq̃ emergit in orbem,
 Delitet & pluuij sub regione loci.
 At supra emergens pelago trux belua, matris
 Ob culpam miserâ territat Andromeden.
 Qua torquent sese Heridani fluminalia regna,
 Siue ea sunt Nili stagna papiriferi.
 Sidera non potuere homines effingere cuncta.
 Effinxere homines quæ potuere tamen.

Ergo

Ergo sub Australis leporis fugientia signa,
 Nominibus quædam lumina cæssa iacent.
 Quæq; uides infra Capricornum surgere piscem,
 Stellarum tenuis nomine turba caret.
 Piscem nimbiferos qui reclinatus in Austros
 Respiat æquoreæ ærula terga feræ.
 At dextra Iliadæ pueri de parte uidetur
 Exiguus quidam ceu fluitare liquor.
 Aut pateras ille auratas quondam eluit undis,
 Aetheris aut fuso nectare templa madent.
 Inde sagittarij sub calce iacentia signa,
 Paruum alij celum,serta alijq; uocant
 Iapeto geniti multi,aut Ixionis orbes,
 Certa aliqua multi uoce carere putant.
 Infra etiam illius caudam iacet area equinam
 De forma nomen quæ tetrapleuron habet.
 Iam qua Scorpius ut madidū dependet ad Austrum,
 Coniuratorum ponitur ara Deum.
 Quam faber igniferi diuina Lemnius arte
 Dissimulatricem fecerat esse fœdi.
 Tempore quo terræ cœlestes impia proles,
 Ausa est congesto scandere monte domos.
 Tunc defensores cœli Saturnius aram,
 Iuratos uoluit tangere sacra Deos.
 Hanc aliqui supra salientem ponitis hœdum,
 Nam supra quædam lumina sparsa uolant.

c a Hanc

P H A E N O M E N A

Hanc quoq; tu quondam in terris iustissime Chiro
 Semifero iuxta Stelliger ore nites.
 Quodq; tuum studiū fuerit praeda indicat, & quod
 Traiectis telum morsiat illa genis.
 Hic etiam horribilis uisu prouoluitur anguis,
 Quem supra coruum uisq; stare uides.
 Hic est ille Dei crater, Gangetidos ora,
 Quoq; iacet feruens India uicta duce.
 Quem puerum ante suæ raptum de uiscere matris
 Intra, aiunt, patrium maturuisse semur.
 Huius & inuenti laus est memoranda triumpho,
 Huius & ad numeros conscriuisse manus.
 Sed meliora bonæ sunt hæc inuenta quietis,
 Qua nihil in uita dulcius esse potest.
 Vinum, mel, fersa, & cœlesti de arbore poma,
 Num potuit paci consuluisse magis?
 Quid quod & illius sunt Musica carmina uatum
 Conuiuiq; melos cum fide dulce comes?
 Nec sine te Pater extiterit Lenæe poeta.
 Nec fluat à liquidis nobile carmen aquis.
 At Procyon sub Tyndaridum fratrum eminet astro,
 Voæq; translata diatur antecanis.
 Signa quoq; immensum duodena secantia cœlum,
 Quæ Sol flammium annuus exit equis.
 Dicta locis prius illa suis subicimus uno
 Omnia contuitu perspicienda semel.

Vellus

Vellus, Bos, Fratres, Cancr, Leo, Foemina. Chelæ,
 Trux nepa, Chiro, Caper, Fusor, Aquale pecus.
 Saliæt & quam quodq; ferat, cum Sol tenet, auram,
 Noscere ab his uarius quámq; sit annus, aues?
 Vere nouo Helles uector adest, hunc Taure repellis.
 Te fratres Helenæ nobile Taure iugum.
 Iamq; sit alta seges Cancro, sitq; alba Leone.
 Subq; tuos ortus Erigonea cadit.
 Dona ferunt Bachi Chelæ, nunc Libra uocatur,
 Scorpius Autumnum finit & Arátenens.
 Hirco bruma riget, quid fiat nomina dicunt
 Vrnigeri & muti fulgida squama gregis.
 Hec facit aurato, dum lustrat singula, curru,
 Sol, ut inequales ærnimus ire dies.
 Aequat & interdum tenebrarum tempora luci,
 Id quoq; sit deinceps explicuisse labor.
 Quod pecus exausit seruat fratre puellam,
 Lucæ oriens tenebris equiparare solet.
 Exultans tunc uernat humus, tunc omnia gaudent
 Ingratas hiemis præterisse uices.
 Iamq; suum tellus luget spoliata nitorem,
 Iamq; timent hiemis cuncta redire minas.
 Cum facit equa iterum tenebrarum & tempora lucis,
 Quicquid id est, Chelæ libræq; nomen habet.
 Arduus in medio uehitur iam Phœbus olympo
 Nec quò lux ultra progrediatur habet.

c 3 Acti

PHAENOMENA

Accipit hospitio tum Solem Cancer, & auctus
Inde retro cedit sicut & ille, dies.
Iam tenebris non est quod noctes addere possint,
Luctiferasq; ultra Sol uetat ire rotas.
Perq; suos nobis Capricornum reddere uultus,
Longior inq; dies inapit ire Dies.
Dehinc quoq; Signiferi simulacra & tempora pergam
Annua per uersus iuncta referre duos.
Phrixæus fuluos aries attollere uillos
Cum redolet uerni temporis aura, solet.
Post quem bos Tyriæ prodit uestura puella,
Instabilis firmam nec tenet aura fidem.
Hunc Lædæmonij fratres pia turba sequuntur,
Quos quoties arnit nauita posat opem.
Ecce uiret tellus seges est sublimis in aruis,
Statq; Poli octono Cancer in axe pede.
Terra calet penitus siccantur A polline fontes,
Heraulea uires suppeditante fera.
Quæ pietatis habet merito celum optima uirgo
Dum uenit, agricola spica metente cadit.
Signa iugum quædam & chelas dixere priores
Illa ferunt Bachi munera poma, merum,
Pestifero madidos aet unco cuspidis Austros,
Scorpius & pluuijs deliçatur aquis.
Omnia iam pallent, caret omnis frondibus arbor,
Et micat humane mista figura uiri.

Venit

Venit hiems, albens campi, Caper arduus exit,
 Et uetat auersos currere Phoebus equos.
 Troigenæ deinaps locus est, quo tempore toto
 Esse feræ nobis terra niuosa solet.
 Iam uia uernanti de celo panditur auræ,
 Sol geminos placidos cum subit undicolos.
 Præterea stellæ dicuntur quinque uagantes,
 Diuersum inter se quod gradientur iter.
 Designant artis longos quæ cursibus annos,
 Diuinoq; hominum numine fata regunt.
 Hæ subter signis distinctum ardentibus orbem,
 Quæq; suo propriam fertur in axe uiam.
 Summa tenet dictus Saturni nomine Phenon,
 Annis ter cursum perficiat ille decem.
 Hinc agit æthereo Phaethon Iouis equore curru,
 Annos postq; quater tres redit unde ierat.
 Proximus ignifero plus annis axe duobus
 Alædes seu Mars omne peragrat iter.
 Post hunc Phæbe sacra tibi seu tibi sideris Arcas,
 Annuus inuchitur cærulea templa nitore.
 Huic auroriferum Veneris par tempore sidus
 Lucæ prius, multi Iuno dedere tibi.
 Additur his lampas Solisq; et menstrua Luna
 Cornua, quæ stellas nemo uocare solet.
 Et quia persequimur faciem ætheris, Est etiam illic
 Lactea de Graio semita dicta sono.

PHAENOMENA

Qui longe æthereos includit arcibus axes
Et geminos nitido radit in orbe polos.
Hunc alij cum tot coeli per templa locentur,
Vnum de cunctis lumina nostra uident.
Fama est hac quondam Iouis ad regalia tecta
Parte Deos coeli quenq; uenire sua.
Ergo nitorifero gradientiū tota renidens,
Coelicolum splendet semita tacta pede.
Cetera quæ interdum coeli in regione uidentur,
Nec stabili æternum lege feruntur iter.
Flammarumq; globi et metuendo crine Comete,
Mucrones, clipei, spicula, tigna, cruces.
Non ego prædictis coeli annumerauero signis,
Signa ea sunt, alio commemoranda loco.
Sed nunc percurso inuariabilis ætheris orbe,
Hoc factò exiguum sine quiescat opus.

FINIS.

PROGNO³⁷

STICA AD EVNDEM.

CUm canerem uentos, et sidera noctis opace,
Scripta retro Latio carmine Græca legens,
Scripta per ingrediens humili sublimia passu,
Vixq; pedum lenta debilitate sequens.
Siue erat ille Deus, seu nostra erat illa uoluntas,
Addere perfecto iussit & ista libro.
Signa futurorum per tempora certa notasq;
Vel faciendi operis, uel fugiendi operis.
Ergo sequor, quid enim refert, quò nostra uoluntas
Duat, & hæc multis sæpe fit ipsa Deus.
Hanc etiam Daniele mihi partem aspice, & illa
Que cupiunt oēs noscere, nosse uelis.
O mihi si propter Regnesi fluminis undas
In patrijs tecum uiuere detur agris.
A curisq; malis atq; ambitione remoto,
Hoc studium studijs præq; ferente tuis.
Tunc peragendo opere experiar quid signa notasse
Prosit, & hæc factis omnia req; probem.
Tunc mihi que ueteres ruri inuenere colendo,
Carmine sit tenui conāuisse labor,
Et forte Ascreas chartas etiam ipse retexam
Quidq; anni possant, tempora quidq; ferant.

e s

Com

PROGNOSTICA

Composita interea transmittro carmina uersis
Votaq; spemq; tibi testificant meam.
Sol tibi prima dabit uenturi signa, Quid ipso
Sole queat, uel quid debeat esse prius?
Proxima sunt Lunc. Sed que quàm prosequar, ante
Carminibus, Solis prosequar illa meis.
Huic neq; si purus proædit crede, nec infra
Si quoq; purus abit, fallere sepe solet.
Nec metuas semper si nubes implicet ortum,
Aut occasurum si radiosâ tegat.
Cum tamen exoricens nubem illustrarit, et illa
Densa erit, ex illa flabra uel unda cadet.
Flabra quidem potius si multum lucida serpat,
Vndaq; si spisso lumine tarda mect.
Ast ubi Phœbea pellectur nubila luce
Occiduum uersus conglomerata plagam,
Nec pluuias nec tu uentos hincmesq; timebis,
Nam secum nubes omnia pulsa tulit.
Sed dispersa sinistra et dextra illa in loca celi
Diluit imbrifero luminis ora Noto.
Ipse serenato si Phœbus ab æthere surget,
Et lauta Oceani fronte relinquit aquas.
Nec rutilus feruensq; ut abeno bulliet intus,
Nec tumida, aut maculis ora notata geret,
Non aurorifero quoquàm palloris in ortu,
Plurima que dicunt, nomine tristis erit.

Tunc

Tunc tibi crede diem sponderi flamine cassum,
 Hanc et aquis uacui temporis esse fidem.
 Certior hæc et maior erit si qualis ab ortu
 Venit, in æquoreas purus abiit aquas.
 Hic etiam solito rutilus magis æquoris undas,
 Si cum aliquo à Boreæ flamine parte petet,
 Ut natura feret labentis temporis anni,
 Dura pruinoso sic erit aura gelu.
 Sepe refulgentem late nebula obruit, inq;
 Voluit agens tenebris tempora clara suis.
 Hanc uel in aeriam sublimem ærnimus arcem,
 Vel ferri in ualles, stagna, fluentia, lacus.
 De caduam nubem faciet, Solemq; redire
 Hoc tibi, conueniens imbribus illud erit.
 Sic oriens tempus componis Phœbe diurnum,
 Deq; obitu pariter nox solet ire tuo.
 Sistamen occiduam comitabitur aurea nubes,
 Imbrem hiememq; etiam mane timere uetat.
 De quoq; uenturam tempestatem ille colore
 Signat, quid speres quid metuas uic, suo.
 Cæruleus pluuias, uentorum flammeus iras,
 Hos maculis uariis nundiat inter aquas.
 Verum oriensq; cadensq; altumq; per æthera fulgens
 Subnigra si quadam nubila parte trahet,
 Tunc aliquis spectans gressu properante uiator,
 Effugere hærentes ære quæret aquas.

Tunc

PROGNOSTICA

Tunc pueri dicunt edocti à matribus, undas
 Haurit Apollinea ducta sitella manu.
 Quin radij fulgente tuos longe ante nitore
 Phœbe solent ortus currere sæpe suo.
 Hæc pluuiæ sunt ac uenti cōmunia signa,
 Magna quidem uehemens si fuit ille nitor.
 Diximus auricomi moneant quid lumina Solis,
 Et tempestatis qualia signa canant.
 Proxima Phœbeæ est fax aspicienda sororis,
 Quæq; simul taata sidera nocte micant.
 Illius esse putant ortus certissima quarti
 Signa, uelut noster comprobat esse Maro.
 Non tamen una ualet quartæ prædictio Lunæ
 Cum uenit hæc ueniat qualis eatq; uide.
 Temporis est index facie candente sereni,
 Rubra mouet uentos, imbribus atra madet.
 Quod si ceu quedam arundedit area Lunam,
 Hæc uentos clarum significatue diem.
 Ventos in partes tanq̃ dispulsa recedens,
 Sponte sua claros annihilata dies.
 Hæc duplicata feret nimbos et flabra, magisq;
 Ac magis hæc fuerit si triplicata feret.
 Cornua sunt inter artificiosa signa Dianæ,
 Erectum uenti diatur imbris hebes.
 Sæpe per astriferū pura Phœbeia cœlum
 Fertur, et in uasum Nerca lucæ soror.

Sed

Sed quasi tantillans remorum uerbere tactum
Spargitur ad nauis mobile transstra iubar.
Tunc iubet arma legi nauis cui cura regendæ
Et tempestatem non procul esse monet.
Hanc solet in quattuor uultus distinguere uulgus,
Bis quidem in octauum, et quindecimū, inq; nouum.
Quorum quisq; notat sua tempora nō abit ultra,
Atq; ita quid toto mense geratur habes.
Hunc licet et lucis et noctes distribuantur
Bis bina ad numeri parte secante, modum
Sed media, fieri si uult mutatio, fermè
Hæc fieri semper nocte dicæ solet.
Hinc audis uestros equites ita sæpe loquentes
Cum matutinas Auster inundat aquas.
Iam melius fiet socij, pransura abiegnam
Rustica ubi in mensam iuscula ponet anus.
Tunc etiam aspicias lucentes æthere stellas,
In primis hiemes quas generare putant.
Oriona, Hyadas, Capram, Arcturumq; nitentem,
Grandior an solita fax ratione micat.
Et tremulo nusq̃ uideantur lumine stare,
Nanq; hæ uentorum sunt pluuieq; minæ.
Sed quando argutis candens tremuit ignibus Aether
Aduocat Vrsigera de regione gelu.
Nubila densa quibus si subiiciantur ab ortu,
Tunc effluxuras colligit Auster aquas.

Sunt

PROGNOSTICA

Sunt Acinos qui per stellas quasi grandinis iræ
Indium uisus grandinis esse putent.
At milij tanq̃ confundere grana quietos,
Commotosq̃ prius pacificare dies.
Sed dabit Atlantis soboles certissima signa
In mare delabens exoriensq̃ tibi.
Quando suo medium dissepſat lumine Solis
Curriculum, partes diuidit inq̃ duas.
Nanq̃ ut sex huius menses numerantur ab ortu
Dum sua Apollineæ subtrahat ora faci,
Sic totidem oarsus quoq̃ consiat huius ad ortum,
Annua quæ Solis tempora cursus habet.
Qualis in æquoreas igitur descendit undas,
Tales uenturos afferet illa dies.
Vsq̃ quidem ad brumam, uel si quoq̃ tunc sibi consistens,
Vsq̃ dum eant spacio lux tenebræq̃ pari.
Hinc & Pleionen orientem tempus ad ipsam
Solis & æstiuas inde notato uias.
Atq̃ hinc æquales iterum ad noctesq̃ diesq̃
Dum pelagi rursus pleias intret aquas.
Aspic distinctum quoq̃ mille coloribus arcum,
Anne quod epotum despuat ille bibat.
Aspic & obsacro uolitantes ære nubes,
Qua faci cernas quoq̃ uenire loco.
Dense nanq̃ uehunt imbres, terrisq̃ propinquæ
Non minus hos tenues perspicueq̃ uehunt.

Natus

Naturas etiam uentorum noscere artas,
 Profuerit si cui scire futura libet.
 Sic tamen ut pariter artis accomodet illas,
 Nec uarijs easdem norit inesse locis.
 Nec tempestatis uia certior ulla notande
 Quam proprio in patriæ quæq; notare solo.
 Hoc alios præter Meto declarauit Athenis,
 Dictus ab hoc annus quiq; Metone fuit.
 Sed sunt communis naturæ. Ventus ab ortu
 Aer, ut oasus margine lenis eat.
 Ille urit ficus, magis hic molles uebit auras.
 Frigoris atq; hic est, ille caloris amans,
 Vrsa gelatores flatus demittit ab axe,
 Aestuat immixtis pestilis Auster aquis.
 Sunt etiam geminæ lucæ, dixistis Ascellos,
 Vos qui sideribus nomina ærti datis.
 Hic ubi Ledeis succedit fratribus ardens
 Cancr, et inuerso corpore linquit aquas.
 Vnus ad undiferum conuersus ærnitur Austrum,
 Sedem Aquilonaris flaminis alter habet.
 Hi quasi caligans stant ad præsepe ligati,
 Seiuncti spacio quod cubitale putes.
 Qui quoties secum fuerint concurrere uisi,
 Atq; interpositæ nubis inire locum.
 Quamuis nil hiemem toto minuetur ab orbe
 Aethereo, sola hæc signa ferent hiemem.

Sæpe

P R O G N O S T I C A

Sæpe statum retinentq; loci ac splendoris Aselli,
 Sed nigra præsepis fit subito facies.
 Hoc pluuias indiat. At alter ubi interijisse
 Atq; alter clarum fulgere uisus erit.
 Vtrumcunq; oauli sese amississe putarint,
 Conata ab illius mittitur aura loco.
 De quoq; spinosus nidis erinaeus alto
 Nunat infosis, flabra futura, solo
 In quibus ut porta à duplia regione patefcens
 Hinc Boreæ flatus accipit, inde Noti.
 Nam qua parte grauem præsensit flamminis iram
 Venturam, hac patulas obstruit ille fores.
 Sin ruet in pugnam fraterne insania turbæ
 Vndiq; munita tutus in ede manet.
 Quidam apud Euripyli aues quo traditur olim
 Comperto famam conaluisse sibi.
 Cur memorem signum pluuiarum & flamminis aram
 Ipsa ubi sola inter sidera cuncta nitet?
 Illa etenim nostrum non unq; emergit in orbem,
 Qui glido multa parte sub axe sumus.
 Quid cum crebra micant per claram fulgura noctem,
 Stellifluæ celum peruolitantq; facès?
 Tunc à qua regione moueri ea signa uidebis,
 Vim uenturi aliquam flaminis inde time.
 Quòd si forte inter sese concurrere cernes,
 Tunc ipsa in bellum flabra aere puta.

Quid

Quid cū Sol tanq̃ in speculis hinc inde renidet?

Tum uentos, imbres, fulgura significat.

Significatq; aliquid fortasse immanius, inq;

Aethereo terras mittit ab orbe luem.

Quid cum terrifico apparent fulgore Cometæ?

Cornua mucro, cruas, crista, columna, lacus?

Tunc non impendet tantum squalorifer annus,

Sed mala non paruo commemoranda libro.

Bella, fames, mors, fluxa fides, uiolentia, fraudes,

Deniq; leta parum nomina quicquid habet.

Sed ne celiuagis imbiens solum ignibus, inter

Non aliunde etiam signa uenire putes.

Aspice nubiferos inq; æquoris aspice tractus,

Et se calandam quæ tibi præbet humus,

Quæq; & aqua & degunt quæ uitam animalia terra,

Et leuis aerias quas docet ala uias.

Proxima qui colitis pelago loca, si qua sonori

Ostrepet ignota uox ratione maris,

Et littus resonare uidebitur, & nebulosus

Conatus à nullo flamine fumus agi,

Et uasti mugire specus simul, illicet aura

Cui uehemens noceat sit remouere labor.

Æquoreis crebre saliunt tunc Tentibides undis,

Et Polypus rupes quærit inire cauas.

Littoris inq; natant æleres Delphines arenas,

Et mergūt sinum sub mare sæpe caput.

f. Tunc

PROGNOSTICA

Tunc & in aggestis saxis operitur echinus,
 Aq; timet spinis mobilitate suis.
 At prudens crebro firmat retinacula fune,
 Et frenat nexu nauta frequente rates.
 Hec uobis falsis qui longe habitatis ab undis,
 Mons eadem stridens signa nemusq; canet.
 Et nebula in planos incumbens fumea campos,
 Aut in deiectis uallibus ima uagans.
 Signa etiam pluuiæ tempestatisq; future,
 Edere flumineæ multa uidentur aues.
 Mergiq; & fulicæ, nec non & peruigil anser,
 Et stagnantis amans rauca paludis anas.
 Cum multum intendunt uocem pennisq; coruscant.
 Cumq; putes nullo posse manere loco.
 Huc mihi cornicæ guttantia carmina Musæ,
 Cornicisq; noui murmuris adde modos.
 Quodq; strepit uolitans cum gente monedula tota,
 Et quod confuso passer ab ore sonat.
 Aspic strymonic quoq; num recto ordine prorsus
 Et nulla uolitent ambitione grues.
 Nanq; adæm si conuertunt redeuntq; abeuntq;
 Tecta, madere graui qui fugis imbre, subi.
 Iam spissi uenient nimbi, iam fluminis aluco
 Exundabundæ non capientur aque.
 Cum tenuem obsacro deduat aranea telam,
 Aere muscæ legæ multiplicatq; plagas.

Et

PER IOACH. CAMER.

46

Et textura uolat q̄ neuerat ante per auras,
 Ipsa nouum attollens altius edit opus.
 Est etiam nihili uolucris qua uilior, & qua
 Nulla minor cunctas inter habetur aues.
 Rusticus ergo iocans, quoniam, inquit, non potes esse
 Rex, an non igitur Regulus esse potes?
 Obtinuit uox missa ioco. Nam regulus ales
 Diatur, & modico personat ore nemus.
 Hunc pluuias nunq̄ prædicere rustica falso
 Turba putat, longo turba perita die.
 At tu intempestiuam si das nuncia uocem
 Lucis auis, ueterem non tenet aura statum.
 Et uos gemmiferæ multo clamore uolucres
 Celum alios factum diatis ire dies.
 Prudentes uoluit nos saliet esse futuri,
 Cum dæc & in nostro corpore signa Deus,
 Nonne audis cum forte pedes puliaesq; pererrant
 Improbius corpus, qualia dixit anus.
 O pueri pluuiæ impendent, aliquis ferat intro
 Lintea, mox calæm somniculosa friat.
 Quid quod & afflictos morbus quibus impedit artus
 Quiue aliquo fracto cruribus offe labant.
 Quosq; alia ratione malum morbiq; fatigant,
 Certa gerunt auræ corpore signa suo.
 Hæc Deus à nobis longe præsagia uertat,
 Qua sentire iuuat conditione minus.

PROGNOSTICA

Temporatis amans uenturos noscere motus,
Ad riuos flumios stagnaq; clara redi.
Nec te Phœbeæ fallet splendentia flammæ,
Occidua celi uestperæ parte micans.
Posterioris enim prodit diuersa diei
E liquidis saliens tempora piscis aquis.
Et ripas aramnuolitans tunc pectore progne
Plodit, & amissum stridula plangit Ityn.
Linqvit & exesam Canæ de flumine terram,
Et letum in uiridi margine gramen init,
Tum dispersa uolat quasi pluma per æquora florum,
Cæruleumq; albens æra lana subit.
Inq; natans undis quasi bullea pustula, giros
Implicat orbiculis exanimata suis.
Tunc quatis extantes aures de uertice longe,
Et fatuum sursum tollis aselle caput,
Eq; uclut quædam lumbria uisera terre,
Cassa solo in lucem corpora lææ, ferunt.
Et teneras morsu in campis depasatur herbas,
Aq; abo reliquo continet ora canis.
Et lentus expandit iners & contrahit artus,
Atq; quietum aliquo somniculosus abit.
Ipsa intus longo tractu intestina reposita,
Murmura dant uacuo dissona uentre abi.
Et cæci ingratis tunc talpa laboribus instat,
Et tenero herbesum perfodit ungue solum.

Tunc

Tum pennas uellitq; suas rostroq; reponit,
Pectus, & à sparso puluere mundat auis.
Ipsa super multam sese effert ardea nubem,
Nec folia à nullo flamine mota silent.
Seq; solo immundus bufonum prouoluit grex,
Et sunt q̄ fuerant uincula lenta minus.
Ipse ubi Phœbeus radius feruentius ictum
Pertulerit, subito tum madet imbre solum.
Tum muscæ solito magis & magis esse uidentur
Improbæ, & interitum preposuisse fugæ.
Tunc & apes iuxta querunt alucaria solcm,
Aq; timent parais longius ire asis.
Vel tota arboreis latitant examina tectis,
Per nec opus faciunt florea tecta suum.
Feruere tum fluij, tum clarum fulgere celum,
Eq; exire magis floribus auctus odor.
Nondum etiam impendent nimbi de nubibus atris,
Incautus pluuiam cum procul esse putat.
At ranae ingeminant questus ueteremq; loquelam,
Et formica suas itq; reditq; uias.
Non plaadam mittit securo è gutture uocem
Noctua, non stabilis flamma lucerna tua est.
Et tremulos tiram uolitant animalcula lychnos,
Nec fugiunt alas urere sæpe suas.
Quid quod & interdum quasi lumina arcuit arcus,
Heret & acense sæpe sub igne facis?

f 3 Littore

PROGNOSTICA

Littore & Alcynoe consistere gaudet aprico,
 Et scrobibus ludunt mergitibusq; sues.
 Non latus in leuum procumbens uasa, canisq;
 Recta alacri arum lumina fronte tulit.
 Non captat natam sublimi Nisus in Aethra,
 Nec torquet cursus miluius acrios.
 Nuda uolat paruo tunc uespertilio coetu,
 Das neq; tu liquidos gutture corue sonos.
 Et lasius timet cornicula ludere cantu,
 Venturas pluuias qui sapis ergo, time.
 Ante sed occiduas, aëcis damnosa crabronum
 Virgiliae, hiemem non procul esse docet.
 Cernere tum cineres quasi cum carbonibus imis
 Concreuisse focu candidiore licet.
 Hanc quoq; si metues cum sus patietur, ouisq;
 Alliaetq; marem, rem metuisse scies.
 Velliger & cum grex aut bucula nare patente
 Captabit uentos effodietq; scrobes.
 Pasua forte magis celeri pede q̄ petit ante,
 Frontibus inter se congregiturq; pecus.
 Ipsa suam lingua detergit bucula calam,
 Inq; latus dextrum prona recumbit humi.
 Ad stabulumq; redit mugitu tarda frequente,
 Et uiridi auelli fronde capella nequit.
 Tunc longas hiemes credes instare uolunt
 Tunc sese in lutra saepe palude sues.

At &

At arcum aggresses casulas tunc solus oberrat
 Cum fremitu atq; intro querit adire lupus.
 Eq; cauo ueniunt striduntq; foramine mures.
 Ipse solam pedibus uerrit et ore canis.
 Saepe fuit solito fructu pregnantior Ilex,
 Augeturq; gelu diminuuntur aquae.
 Sed frigus glaciemq; etiam praedicere quaedam
 Signa tibi, uel nunc quae memorabo, puta.
 Vda minus charta est, et si qua alia ante fuisse,
 Lentior et pendens culmine gutta cadit.
 Per menses etiam uentura ediatur aura,
 Quae ratio ut ferme subditur esse solet.
 Martius et Solis plus uernantisq; caloris,
 Quam se posterius tempus Aprilis, habet.
 Vix unq; October uenit, September abiit,
 Effset ut haud nullos, aura serena dies.
 Februa cui nomen faciunt humore gelasat,
 Sextilis fusas aestuat inter aquas.
 Longum etiam hoc fuerit, sed sic accepimus, octo
 Post annos tempus par remeare sibi.
 Ut quod Sol ac forte hodierna Luna diei
 Feerit, octauus repliat annus idem.
 At tempestatis per singula lustra reuerti
 Anni in quadrisida parte putatur idem.
 Horum cui ratio obseruata est utilis aurae,
 Effluere à cura nil patiere tua.

f + Quod

PROGNOSTICA

Quod terno indiciū fuerit si proditus aer,
Par dubij nihil est iam superare tibi.
Sed nisi mox, tulcrat quod significatio, uenit
Non etiam prorsus sic abiisse putes.
Nanq; sit cuentus interdum ut lux secunda,
Tertia & interdum deniq; lux cadant.
Atq; hæc indoctis etiam constantia signa,
Explicui scriptis indubitata meis.
Non tamen explicui, quis enim queat? oīa, Quin sunt
Indigna expositu plurima uisa mihi.
Ex genere hoc ille bis sex in fine Decembris
Sunt noctes Anni totius indiciū.
Clara salutiferi fistorum insignia partus,
Quo ueterum ascripsit tempore cura patrum.
Est tua, que præ se fert nomina Paule exdentis
Sub prius exosi numinis ore, dies.
Nube serena carens felicitis temporis index,
Sed pluuia aut nebulis obtenebrata mali.
Si quoq; sint pluuie ac frigus leue mense Nouembri,
Et fore sic cunctis mensibus inde putant.
Quaq; uale paria inter se bis dicere fratrum
Terna, orbem totum mox obitura legis,
Certarum indiciū lux creditur esse dierum
Que quidem eant quali uenerit ipsa modo.
Atq; adeo illius princeps lux mensis amore,
Cum stimulante leuis prælia ceruus init.

Atq;

Atq; adeo illa etiam cognomine nota Dianæ
Que post est inter lunia prima dies.
Atq; adeo innumera. sed enim, ut iam diximus, inter
Non placuit nostri ponere signa libri.
Quod superest, ut uel linquens quodq; aera sidus
Vel subiens uastum, temperet, Oceanum.
Quidûc aliæ celi loca per duodena uagantes,
Possint celicolum nomina quinque faces,
Non est proposito, nec nostris uiribus aptum
Diære, diffialem res habet illa uiam.
Quinetiam studio hæc festinatoq; labore
Collegi et spatio qualiaunq; breui.
Que si grata tibi fuerint Daniele, tulisse
Hinc operæ prædium grande putabo meæ.

FINIS.

NOMINA.

RES, EFFECTIONES, SOLIS

ac Lunæ & quinq; errantium, Epigram

ma traductū è Græci lingua in Latī

nam, à Ioachimo Camerario.

A *Ethereis errant septem stellæ orbibus, inq;
Vitā hominū terris fatali lege gubernant.
Saturni lux tristis in extremo orbe coruscans,
Viti feriq; tenens Iouis huic loca proxima, post quem
Fulvus obit rutilum stringens Mars belliger ensē,
Letifico medius uehitur Sol aureus axe,
Quem ridens Venus Arcadiēq; ælcr Deus Orō
Perpetuas artasq; uias comitantur euntem.
Infima nocturnas dispellit Luna tenebras,
Dispensatq; sua fr aternam lampade lucē.
His agitur Dis per terras autoribus æuum,
Inq; adeo hæc insunt Diuorum nomina nobis.
Saturnus, Mars, Luna, Venus, Sol, Iuppiter, Arcas.
Nam de cælestis trahimus quoq; luminis aura,
Quod cupimus, flemus, loquimur, dormimus, itemq;
Quod generamur & indignamur & exhilaramur.
Nam lacrimas Saturnus habet, Mars ensifer iras,
Progenies Iouis est, sermonem temperat Arcas.
Somni Luna regit tempus placidamq; quietem.
Diua cupidineas accendit Cypria flammæ,
Sol ridere facit celum pelagusq; solumq;,
Humanosq; animos & toto animalis mundo.*

Finis.

DE RATIO

NE VICTVS ET QVAE DIETA

*diatur, seruanda, per totum annum in cura
ualetudinis. Versiculi eiusdem.*

SI Medici quis forte cupis cum pixide succos,
Et uitare leuis pondera rara trochi,
Hac ratione tibi degantur tempora uite,
Quam mea composito carmine Musa canit.
A bruma ad uernos augentes tempora Soles,
Vteris calido carnificoq; cibo.
Et iuxta instructum lignis ardentibus ignem
Accumbens hilaris dulcia uina bibes.
Hinc usq; ad nitidum comedes beneolentia Maium,
Sed ueniat mensis acrior csa tuis,
Tunc exærabis mediocri membra labore,
Et liquido gelidæ flumine nabis aque.
Inde per æstiuæ flagrantia tempora Phœbi
Dum grauis arentes Sirius urit agros,
Atq; æstus donec terra conceptus ab ima,
Acthereas sursum desinit ire plagas,
Frigida ama, et grato tibi commendata sapore,
Tunc et odoriferi sit tibi cura abi,
Sitq; labori fugæ tunc et tibi cura quietis,
Blandaq; respirans oia corpus alant.

Querant

Querantur faciles et demulcentia sensus,
 In gelida umbrose gaudia, parte domus.
 Sola Venus letis aut toto tempore rebus,
 Aut aliena toris sit potiore tuis.
 Sed tempus sequitur, quod ad Idus deinde Nouembres
 Acria det mensis absq; labore tuis.
 Hinc leni fruce usq; gelatricem dape brumam,
 Osq; tuum Bachi suavia dona rigent.
 Nec Venere abstineas, neq; formidato laborem.
 Hoc enim utrumq; isto tempore quadrat opus.
 Tempora sic igitur tua si distinxeris æui,
 Ad talemq; uoles instituisse modum.
 Ex hac quod dixi inapiens, cura ante redibit,
 Ne te despoliet Pharmacopola, bonum.

FINIS.

DE RATIO

NE VICTVS SALVTARIS POST

*ināsam uenam & emissum sanguinem, ad
Armatum Epigramma, Anastasij.*

Venam Armate tibi mediā incidere timentī

Nescio uenturi qualia damna mali.

Nunc quo uita modo fuso peragenda cruore,

Sitq; diēta tibi qualis habenda rogas.

Illi morborum dicant Armate periti,

Hec non est nostra falce metenda seges.

Non missum facis, & cupio ex te audire disertī

Atq; aliquid tua quod Pieris ornet, ais.

Accipe, quandoquidem nugae ad seria ducis,

Que facias, octo uersibus, octo dies.

Prima cena die sit missio sanguine parā.

Lux abeat letis aucta secunda modis.

Tertia sed placida debetur tota quieti,

Quarta & quinta sibi mollius esse uolunt.

Balnea sexta petit. Mox septima colligit auras,

Fertq; uagos circum rura nemusq; pedes.

Octaua amplexus dilectae coniugis, & quae

Ante fuit uitam restituisse solet.

FINIS.

**Folio 10. lege, non me hercle unquā. Et paulo post
quin ipse.**

Fol. 13. asper erat.

Fol. 14. dor. Interponere, in ipsas.

Fol. 16. doctorum.

Fol. 20. mens respexerit.

Fol. 33. Dextra.

Fol. 40. flaminis.

**Norimbergæ apud Io. Pe
treium, anno Christi**

M D XXXV.

